

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

A

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012/2013

Jaroslav Záruba

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

A

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI

**Pracovní výkon strážníka Městské policie s ohledem na jeho
věk a možnosti jeho kariérního růstu**

Autor: Jaroslav Záruba

Vedoucí práce: doc. JUDr. Dr. Jan Hejda

Studijní program: Sociální pedagogika, specializace bezpečnostní služby

Datum odevzdání: 31. 3. 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „**Pracovní výkon strážníka Městské policie s ohledem na jeho věk a možnosti jeho kariérního růstu**“ jsem vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce.

Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Suchdole nad Lužnicí, 5. 3. 2013

.....
Jaroslav Záruba

Poděkování

Rád bych poděkoval doc. JUDr. Dr. Janu Hejdovi za vedení této práce, hodnotné rady, cenné informace a vstřícný přístup.

Anotace

Tématem předkládané bakalářské práce je „Pracovní výkon strážníka městské policie s ohledem na jeho věk a možnosti jeho kariérního růstu.“ Práce se v několika kapitolách zabývá pojmem obecní policie a také uvádí výčet pravomocí a povinností strážníka obecní policie. Z uvedených informací se pokouší vytvořit náhled na možnosti kariérního růstu strážníka a na jeho uplatnění i v předdůchodovém věku. Na teoretickou část práce, která v první řadě vychází ze zákonů určujících postavení obecní policie, navazuje část praktická, která pomocí dotazníku předloženého veřejnosti a samotným strážníkům hledá odpovědi na problém, jak by mohla být zabezpečena bezproblémová práce strážníků v předdůchodovém věku.

Klíčová slova: obecní/městská policie, strážník, vzdělání, kariérní růst, věk.

Annotation

The theme of the bachelor's thesis is „Work performance city police officers with regard to his age and the possibility of career growth“.In several chapters the dissertation deals with the concept of the municipal police and enlists the duties and powers (competences) of a single municipal policeman. This information serves as a basis for the discussion on the ways of the policeman's career advancement and on his usable employment also in the pre-retirement age. The theoretical first part of the work proceeds primarily from the laws defining the municipal police's status and position. The more practical second part is based on results of the questionnaire presented both to the public and to policemen in service; its aim should be some help in answering the problem of proper and non-problematic working use of municipal policemen in pre-retirement age.

Key words: Municipal police/municipal police officer, municipal policeman, education/learning, career improvement/career ladder, age.

OBSAH

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Městská/obecní policie.....	10
2. Kariérní růst strážníka s ohledem na jeho věk a vzdělání	13
2.1 Psychologické aspekty práce strážníka obecní policie.....	23
2.2 Vzdělání strážníků obecních/městských policií	25
2.3 Věk	28
3. „Bezproblémová“ práce strážníka v předdůchodovém věku	31
3.1 Zaměstnanost občanů v předdůchodovém věku.....	31
3.2 Práce strážníka v předdůchodovém věku	32
3.3 Možnosti uplatnění strážníka městské policie v předdůchodovém věku po skončení jeho pracovního poměru	35
II. PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE	37
4. Cíl praktické části práce, hypotézy	37
4.1 Cíl výzkumu	37
4.2 Hypotézy	37
5. Metodika	38
5.1 Metoda výzkumu.....	38
5.2 Charakteristika dotazníku	38
5.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	38
6. Výzkum	39
6.1 Výsledky výzkumu	51
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM TABULEK.....	56
SEZNAM GRAFŮ	57
SEZNAM PŘÍLOH	58

ÚVOD

Předkládaná bakalářská práce se zabývá tématem věku a kariérního růstu strážníka městské policie. Otázka věku a kariérního růstu je řešena nejen v oblasti obecní policie, ale s postupným zvyšováním důchodového věku, technickým pokrokem a novými požadavky na zaměstnance ji řeší snad každý zaměstnavatel. Zkušenosti, nebo dravé mládí, znalost oboru, nebo znalost a používání novinek – to jsou jen některá dilemata, která musí zaměstnavatel při hledání a nabírání nových zaměstnanců řešit.

Zaměstnanci obecní policie nejsou v tomto ohledu výjimkou. I pro vykonávání zaměstnání strážníka je důležité splnit určitá kritéria a požadavky. Je otázkou, zda je schopen tyto požadavky splňovat i strážník po dosažení určitého věku, nebo je nezbytnou nutností dávat přednost mladším strážníkům. Předkládaná bakalářská práce se pokusí přiblížit právě problematiku pracovního výkonu věkově starších strážníků v komparaci s jejich mladšími kolegy s ohledem na fyzickou zdatnost a odbornou způsobilost.

Práce se pokusí navrhnout opatření pro bezproblémovou práci strážníků v předdůchodovém věku, zjistit možnosti kariérního růstu strážníka obecní policie s ohledem na jeho věk a dosažený stupeň vzdělání a navrhnout možnosti pro uplatnění strážníka i po skončení jeho pracovního poměru v předdůchodovém věku.

Předkládaná bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části, která vychází zejména ze studia příslušných zákonů a odborné literatury, se práce pokusí přiblížit úlohu strážníka obecní policie s přihlédnutím k možnostem jeho kariérního postupu a k výkonu jeho služby jako takové.

Praktická část vychází z výsledků dotazníku, předloženého veřejnosti a samotným strážníkům. Úkolem dotazníkového výzkumného šetření je zjištění potřebných údajů pro potvrzení, popřípadě vyvrácení předem stanovených hypotéz. Dotazník se zaměřuje zejména na návrhy řešení, které by přispěly strážníkům obecních policií k jejich bezproblémové práci v předdůchodovém věku. Na služebnách obecních policií pracují lidé v předdůchodovém věku již v dnešní době, takže je možné zjistit, zda je o strážníky obecních policií při dosažení předdůchodového věku postaráno.

Jednou z možností, jak se s problémem pracovního zařazení strážníka obecní policie v předdůchodovém věku vyrovnat, může být jeho přeřazení na jinou pracovní pozici. V tomto případě je nutné zjistit, nakolik může toto opatření přispět k bezproblémové práci strážníka obecní policie v předdůchodovém věku, nebo naopak, je-li zbytečné a nic neřešící.

Povolání strážníka obecní policie v předdůchodovém věku si vyžaduje jistá specifika přihlížející k jeho věku a fyzické kondici. Zajištění méně fyzicky náročné práce by mělo být v zájmu samotného zřizovatele jednotlivých obecních policií. Je tomu skutečně tak? Jsou v současné době instituce, jako je stát či obec, schopny zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku zaměstnání vyžadující menší fyzickou náročnost?

Problémem s pracovním nasazením strážníka v předdůchodovém věku může být i postoj jeho samotného. Tady je třeba si položit otázku, zda je pro strážníka v předdůchodovém věku důležitá motivace a nakolik tato motivace souvisí se zaměstnaneckými výhodami. Strážník obecní policie, na rozdíl od jiných bezpečnostních složek státu, nemá nárok na žádnou formu výsluhy, ať už je v pracovním poměru u obecní policie jakkoli dlouho. Jsou tedy vůbec motivace a zaměstnanecké výhody pro strážníka v předdůchodovém věku důležité, nebo ne?

Uplatnění na trhu práce v předdůchodovém věku je problematické a stejně jako v jiných oborech i u obecních policií platí, že s vyšším vzděláním a delšími zkušenostmi se možnost uplatnění v pracovním procesu zvyšuje. Předkládaná bakalářská práce se zabývá právě tím, jak vzdělání a věk v kombinaci se zákonnými předpisy a povinnostmi ovlivňují uplatnění strážníka obecní policie v předdůchodovém věku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Městská/obecní policie

K 1. lednu roku 1992 vešel v platnost zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, na jehož základě mohou obce závaznou vyhláškou zřizovat sbory obecní (resp. městské) policie.¹ Obecní policie je součástí tzv. veřejných sborů, vedle Policie ČR, Vojenské policie, Vězeňské služby, Celní správy, zpravodajských služeb a Hasičského záchranného sboru.² Samotná instituce obecní policie však navazuje na starší tradici, protože policejní jednotky zřizované obcí se vyskytovaly už za Rakouska-Uherska.³ Za první republiky pak dochází k posilování státní policie na úkor policií komunálních, což vrcholí rokem 1945, kdy komunální policie zcela zanikají a objevují se znovu až po nastolení demokratického systému po roce 1989.⁴

Úkoly obecní policie jsou přesně stanoveny v zákoně České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění zákona č. 67/1993 Sb., 163/1993 Sb., 82/1995 Sb., 153/1995 Sb., 132/2000 Sb., 311/2002 Sb., 320/2002 Sb., 267/2006 Sb. a zákona č. 274/2008 Sb. (novela s účinností od 1. 1. 2009 + novela s účinností od 1. 7. 2010). Podle něj obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona:

„a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,

b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,

c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,

---

¹ Česká republika. § 1 Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

² MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F.: *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 384 s. ISBN 978-80-7357-572-4

³ MACEK, P., UHLÍŘ, L.: *Dějiny obecních policií I*. Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 978-80-74001-65-9

⁴ MACEK, P., UHLÍŘ, L.: *Dějiny obecních policií I*. Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 978-80-74001-65-9

- d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,*
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,*
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,*
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,*
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,*
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.“⁵*

Jak již bylo řečeno výše, zřizovatelem obecní policie je obec⁶ a řízení obecní policie bylo zákonem svěřeno starostovi obce - tento způsob řízení obecní policie je nejčastější. Obecní policii může řídit rovněž pověřený člen zastupitelstva - takto řízená obecní policie se vyskytuje jen výjimečně. Zastupitelstvo obce může pověřit určeného strážníka plněním některých úkolů při řízení obecní policie⁷ - tento model řízení obecní policie je u většiny obecních policií.

Obecní policie je jedním z orgánů obce, z čehož vyplývá i to, že obecní policie nemá právní subjektivitu⁸ a strážníci jsou zaměstnanci obcí. Jejich pracovní poměr se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Strážníkem se podle zákona o obecní policii může stát pouze občan České republiky starší 21 let, který prokáže svou bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní způsobilost, ukončené střední vzdělání maturitní zkouškou a který má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.⁹

---

⁵ Česká republika. § 2 Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁶ Česká republika. § 35a) odst. 2 Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁷ Česká republika. § 3 Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁸ Česká republika. § 5 Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁹ Česká republika. § 4 Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon.¹⁰ Strážník obecní policie tak má pravomoci zasahovat a plnit své úkoly pouze v oblasti samostatné působnosti obce. Zákon však počítá i s variantou působnosti obecní policie i mimo samostatnou působnost obce. V případě, že některá obec nemá zřízenou obecní policii, může dojít na základě veřejnoprávní smlouvy k rozšíření působnosti obecní policie i na území obce, která veřejnoprávní smlouvu uzavřela.¹¹

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů také určuje povinnosti a oprávnění strážníků při výkonu jejich povolání. Povinnosti strážníka jsou uvedeny v § 6 až 10 výše zmíněného zákona. Tyto paragrafy určují povinnosti strážníka i s přihlédnutím k situaci, kdy právě nekoná službu. Strážník tak musí zakročit proti páchání trestného činu, přestupku či jinému správnímu deliktu v rámci svých možností a téměř za jakékoli situace. Omlouvá jej pouze stav, kdy je pod vlivem léků či jiných látek omezujících jeho výkon, když není k danému zákroku speciálně vyškolen, když by zákrok nemohl dokončit, a také stav, kdy by jeho zákrok zmařil jednání bezpečnostního sboru.¹²

Oprávnění strážníka obecní policie určuje zákon v § 11 až 20 a jedná se konkrétně o oprávnění požadovat prokázání totožnosti, oprávnění předvést osobu, odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, odejmout věc, oprávnění použít donucovacích prostředků, jako jsou pes, zbraň či různé hmaty, slzotvorný a elektrický prostředek, obušek, pouta, varovný výstřel ze služební zbraně apod.

---

¹⁰ Česká republika. § 1 *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

¹¹ Česká republika. § 3a) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

¹² Česká republika. § 8 *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

2. Kariérní růst strážníka s ohledem na jeho věk a vzdělání

Kariéra strážníka obecní policie závisí na několika aspektech. Hodnosti, kterých může strážník při výkonu svého povolání u obecní policie dosáhnout, jsou závislé na tom, jak je konkrétní sbor velký a jaké možnosti kariérního růstu mu poskytuje. Každá obec zřizuje svou obecní policii vlastní obecně závaznou vyhláškou. V jednotlivých hodnostních stupních obecní policie nepanuje v rámci celé České republiky jednotnost, protože nepodléhá jednotnému vedení jako například Policie České republiky.

Kariérní postup strážníka obecní policie však v dnešní době závisí v první řadě na odpracovaných letech. Jako zaměstnanci obce jsou strážníci zařazeni do platových tříd, které určují platové zařazení v závislosti na délce jejich pracovního poměru s přihlédnutím k dosaženému stupni vzdělání a absolvovaným školením. Platové třídy určuje a specifikuje zákoník práce v § 123. Specifikovaných je šestnáct platových tříd.¹³

Pro představu toho, jaké mohou být hodnosti, platové zařazení a požadavky, které jsou pro získání jednotlivých hodností nutné, uvádím dva různé sbory městských policíí.

1. Jako první příklad uvádím Městskou policii hlavního města Prahy. Tato obecní policie je největší a nejrozsáhlejší na našem území, takže v rámci jejího uspořádání se setkáme s největším množstvím hodností a také možností kariérního růstu. Je zřejmé, že posuzovat povolání strážníka obecní policie a jeho možnosti kariérního uspokojení jen podle předpisů Městské policie hl. m. Prahy je svým způsobem zavádějící. Ale tento příklad současně zahrnuje mnoho možností, se kterými se v rámci menších obecních policíí nesetkáme.

Podle funkčního řádu Městské policie hl. m. Prahy¹⁴ jsou strážníci pražské policie rozděleni do jednotlivých platových tříd, a to podle délky trvání jejich nepřetržitého pracovního poměru k městské policii, doby jejich zařazení do platové třídy nebo podle pracovního místa, na něž je strážník zařazen. Konkrétně může strážník během svého působení u Městské policie hl. m. Prahy dosáhnout následujících hodností a potřebuje k tomu uvedené předpoklady:

---

¹³ Česká republika. § 123 *Zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce*

¹⁴ *Nařízení primátora hl. m. Prahy ve věcech Městské policie hl. m. Prahy č. 2/2011, ze dne 17. února 2011, kterým se vydává funkční řád Městské policie hl. m. Prahy*

- „čekatel (ode dne přijetí k městské policii do dne vykonání zkoušky),
- rotný (ode dne vykonání zkoušky, po dobu trvání pracovního poměru v délce 1 roku),
- strážmistr (od počátku 2. roku trvání pracovního poměru, po dobu tří let),
- vrchní strážmistr (od počátku 5. roku trvání pracovního poměru, po dobu tří let),
- podpraporčík (od počátku 8. roku trvání pracovního poměru, po dobu tří let),
- praporčík (od počátku 11. roku trvání pracovního poměru, po dobu tří let),
- vrchní praporčík (od počátku 14. roku),

Hodnostní hierarchie strážníků zařazených do 8. až 13. platové třídy podle platové třídy nebo pracovního zařazení:

- inspektor,
- vrchní inspektor,
- komisař,
- vrchní komisař,
- policejní rada,
- vrchní policejní velitel,
- ředitel.¹⁵

Jednotlivé platové třídy jsou nařízením vlády č. 564/2006 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě závislé na dosaženém vzdělání:

- „1. platová třída: základní vzdělání nebo základy vzdělání,
- 2. platová třída: základní vzdělání nebo základy vzdělání,
- 3. platová třída: střední vzdělání,
- 4. platová třída: střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání,
- 5. platová třída: střední vzdělání s výučním listem,
- 6. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem,
- 7. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- 8. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- 9. platová třída: vyšší odborné vzdělání nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou,

---

¹⁵ § 2 Nařízení primátora hl. m. Prahy ve věcech Městské policie hl. m. Prahy č. 2/2011, ze dne 17. února 2011, kterým se vydává funkční řád Městské policie hl. m. Prahy

10. platová třída: vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu nebo vyšší odborné vzdělání,

11. platová třída: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu,

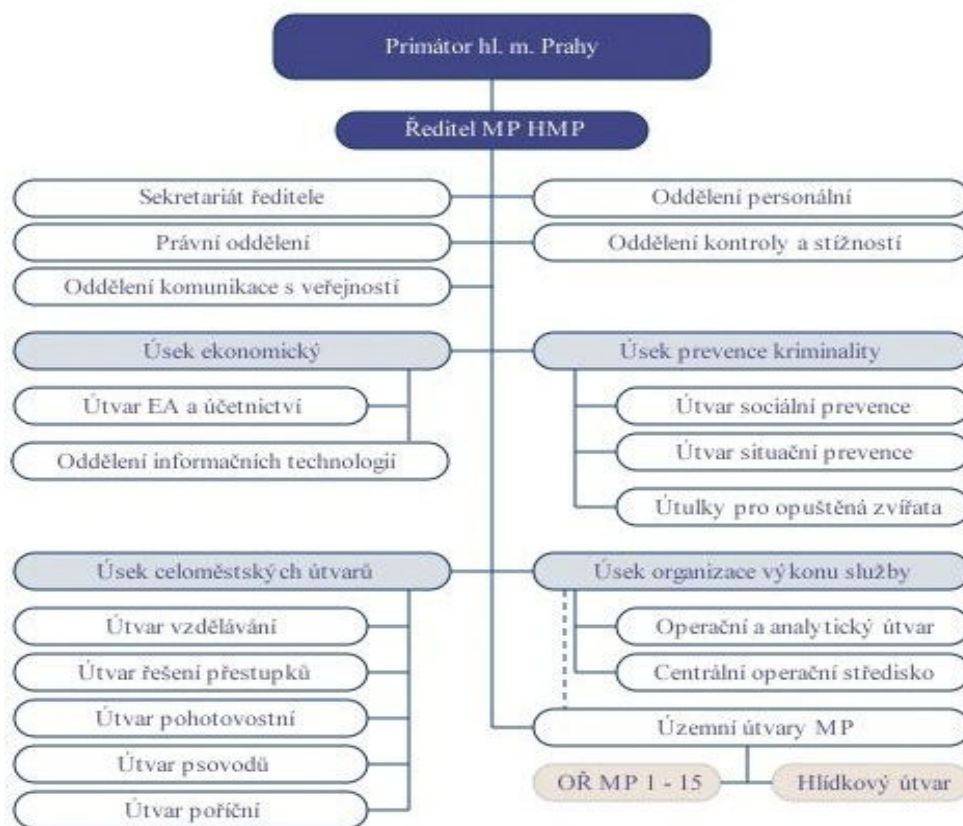
*12. platová třída: vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu.*¹⁶

Městská policie byla zřízena 11. 5. 1992 na základě obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy č. 5/1992 Sb. Činnost obecní policie spočívá především v zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města, resp. v celém teritoriu hlavního města Prahy. Každý občan tak má možnost obrátit se na strážníka s žádostí o pomoc. Strážník je pak povinen tuto pomoc poskytnout, pokud je to v jeho kompetenci. V čele Městské policie hlavního města Prahy (dále jen Městské policie nebo Městské policie HMP) je primátor hl. m. Prahy, což je v současné době doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc. Ředitelem Městské policie HMP je v současnosti Ing. Eduard Šuster. Další části struktury Městské policie HMP jsou znázorněny v grafickém pojetí níže (viz. obr. 1)

---

¹⁶ Česká republika. § 2 Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě

Obrázek 1: Organizační struktura Městské policie v Praze

Zdroj: www.mppraha.cz

Inspekce Městské policie HMP je složkou, která je řízena primátorem hl. m. Prahy. Inspekce se dále dělí na ředitele, náměstky ředitele inspekce a oddělení inspekce a samotné zaměstnance. Tato inspekce pak kontroluje činnost Městské policie HMP a zákonnost všech postupů, které vedou ke všem zaměstnancům.

Úsek ředitelství Městské policie pro prevenci kriminality se zabývá přípravou, organizováním a uskutečňováním různých projektů městské policie a to v rámci prevence kriminality. Tento úsek je tvořen:

- „*útvarem prevence,*
- *útulkem pro opuštěná zvířata a odchyt.*“¹⁷

¹⁷ Městská policie Praha. *Struktura městské policie* [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.mppraha.cz/o-mestske-policii/struktura/organizace/>

Územní útvary Městské policie jsou tvořeny obvodním ředitelstvím Městské policie. Tyto útvary zabezpečují místní záležitosti veřejného pořádku na vymezeném území hlavního města ČR. Útvary také zabezpečují v obvodu výkon pracovní činnosti strážníků a to především různými hlídkovými službami a službami okrskářů. Dále také spolupracují se samosprávnými orgány či úřady a plní úkoly, které jim uložil starosta.

Ekonomický úsek Městské policie se zabývá zabezpečením komplexního vedení účetní evidence v oblasti rozpočtového hospodaření. Mezi další úkoly patří: sestavování rozpočtu, metodické řízení nebo také koordinace rozpočtového hospodaření. Úsek je tvořen těmito složkami:

- „*útvarem ekonomických analýz a účetnictví,*
- *útvarem informačních a komunikačních technologií.*“¹⁸

Úsek ředitelství Městské policie pro řízení celoměstských útvarů je charakteristickým řízením a koordinací výkonu služby celoměstských útvarů na území hlavního města. Dále tento úsek zajišťuje výuku a výcvik zaměstnanců Městské policie. Úsek je pak tvořen následujícími složkami:

- „*útvarem řešení přestupků,*
- *útvarem pohotovostním,*
- *útvarem psovodů,*
- *útvarem vzdělávání,*
- *poříční útvar,*
- *útvarem poříčním.*“¹⁹

Úsek organizace výkonu služby se zabývá sjednocováním výkonů služby na celém území hlavního města Prahy. Zabezpečuje bezprostřední koordinaci činností územních útvarů, metodickou činnost, analytickou činnost a operační. Tento úsek je tvořen:

- „*operačním a analytickým útvarem,*

---

¹⁸ Městská policie Praha. *Struktura městské policie* [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.mppraha.cz/o-mestske-policii/struktura/organizace/>

¹⁹ Městská policie Praha. *Struktura městské policie* [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.mppraha.cz/o-mestske-policii/struktura/organizace/>

- *centrálním operačním střediskem.* ²⁰

Vzhled funkčního označení strážníků hlavního města Prahy, přičemž označení je řazeno od nejvyššího funkčního postavení k nejnižšímu funkčnímu postavení u Městské policie HMP.

Obrázek 2: Funkční označení strážníků hl. m. Prahy

Ředitel městské policie

Vrchní policejní rada

Policejní rada

Vrchní komisař

Komisař

Vrchní inspektor

Inspektor

Vrchní praporčík

Praporčík

²⁰ Městská policie Praha. *Struktura městské policie* [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.mppraha.cz/o-mestske-policii/struktura/organizace/>

Podpraporčík

Vrchní strážmistr

Strážmistr

Rotný

Aspirant

Zdroj: www.mppraha.cz

2. Jako druhý příklad uvádím Městskou policii Skuteč.

Městská policie Skuteč ve svém pracovním řádu přímo uvádí: „*Strážníky Městské policie Skuteč povyšuje do hodností a zařazuje do funkcí starosta města Skuteč na návrh vrchního strážníka s přihlédnutím k dosaženému vzdělání a započtené době praxe, dle tohoto řádu.*“²¹ Ve Skutči je v pracovním řádu z roku 2007 uvedeno toto hodnostní rozdělení:

- „*strážník,*
- *strážmistr,*
- *nadstrážmistr,*
- *podpraporčík,*
- *praporčík,*
- *nadpraporčík,*
- *poručík,*

²¹ Městská policie Skuteč. *Pracovní řád* [online]. [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: http://www.skutec.cz/storage/zip/pracovni_rad.pdf

- *nadporučík.*“²²

Vzhled hodnostního označení strážníků hlavního města Skuteč, přičemž označení je řazeno od nejvyššího hodnostního postavení k nejnižšímu hodnostnímu postavení u městské policie Skuteč.

Obrázek 3: Hodnostní označení strážníků města Skuteč

Nadporučík

Poručík

Nadpraporčík

Praporčík

Podpraporčík

Nadstrážmistr

Strážmistr

Strážník

Zdroj: Městská policie Skuteč

²² Městská policie Skuteč. *Pracovní řád* [online]. [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: http://www.skutec.cz/storage/zip/pracovni_rad.pdf

I ve Skutči jsou strážníci hodnostně rozdělováni podle odsloužené praxe. Strážník je ten, kdo vykonává práci strážníka u Městské policie Skuteč maximálně jeden rok, strážmistr minimálně dva roky, nadstrážmistr minimálně pět let. Podpraporčíkem je jmenován opět ten, kdo je ve sboru nejméně dva roky, praporčíkem a nadpraporčíkem zase ten, kdo odsloužil alespoň pět let. Ovšem od podpraporčíka, praporčíka a nadpraporčíka se očekává vyšší stupeň vzdělání než od strážníka, strážmistra a nadstrážmistra. Poručík je hodnost získaná za službu dlouhou alespoň pět let, nadporučík pak musí sloužit nejméně deset let. U vyšších hodností se zároveň s odslouženými lety a osvědčením očekává i školení velitelů. S růstem hodností se samozřejmě zvyšuje i platová třída, do které je ten který strážník zařazen.²³

Podobných příkladů by se dalo uvést velké množství. Každá obec si určuje hodnosti a podmínky pro jejich získání sama. Povinná je pouze hodnost čekatele. U menších městských policií s menším počtem strážníků není prakticky žádná možnost kariérního růstu. Neexistuje totiž žádná zákonná úprava, která by prikazovala opakované konkurzní řízení na funkci vrchního strážníka či jeho zástupce. Co se týče větších městských policií (např. ve velkých městech jako je Praha, Brno či Ostrava), je seznam možných dosažitelných hodností rozhodně složitější, než je tomu u menších obecních policií. Je pravdou, že tento systém vychází a velice často se příliš neliší od hodnostního systému Policie ČR. Hodnosti u Policie ČR²⁴ jsou přesně vymezeny:

- „rotný,
- *strážmistr,*
- *nadstrážmistr,*
- *podpraporčík,*
- *praporčík,*
- *nadpraporčík,*
- *podporučík,*
- *poručík,*
- *nadporučík,*
- *kapitán,*
- *major,*

---

²³ Městská policie Skuteč. *Pracovní řád* [online]. [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: http://www.skutec.cz/storage/zip/pracovni_rad.pdf

²⁴ Česká republika. § 7 a 8 *Zákona č. 361/2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*

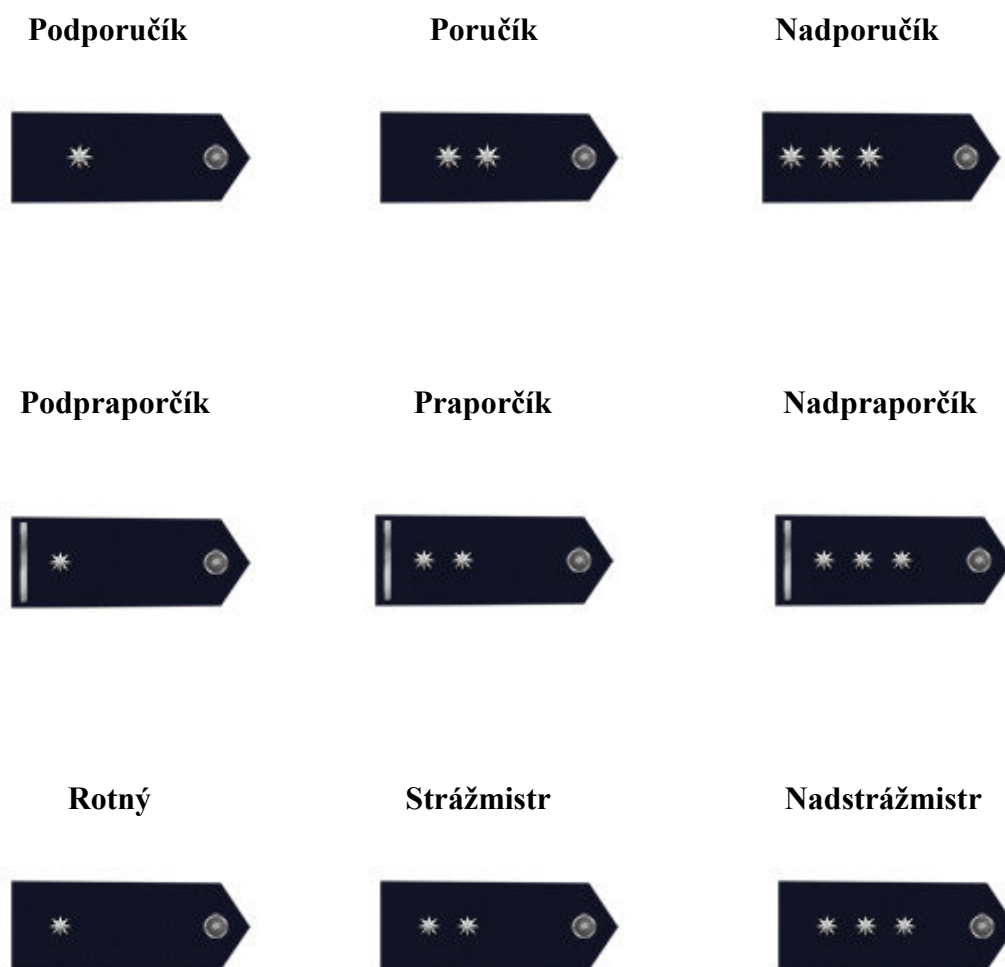
- *podplukovník,*
- *plukovník,*
- *brigádní generál,*
- *generálmajor,*
- *generálporučík.* ²⁵

Vzhled hodnostního označení příslušníků Policie České republiky, přičemž označení je řazeno od nejvyššího hodnostního postavení k nejnižšímu hodnostnímu postavení.

Obrázek 4: Hodnostní označení příslušníků Policie České republiky

²⁵ Policie České republiky. *Hodnostní označení příslušníků Policie České republiky* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/policejni-hodnosti.aspx>

Zdroj: www.policie.cz

2.1 Psychologické aspekty práce strážníka obecní policie

Práce strážníka obecní policie je v první řadě velice psychicky náročným zaměstnáním, a je proto třeba si uvědomit, že na strážníky jsou v tomto ohledu kladeny vysoké požadavky. Na psychiku strážníka působí negativně hned několik aspektů, které mohou ohrozit výkon jeho práce po psychické stránce.²⁶

Jedním z těchto činitelů je už samotná úprava činnosti pracovníků obecní policie, čímž mám na mysli především to, že jejich práce je vymezena zákonem a vyhláškami. Každé

²⁶ KUBIŠ, L. *Aktivizující metody v přípravě strážníků*. Diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, 2010. 123 s.

porušení pracovní kázně je tak ve stejné chvíli porušením zákona, takže v tomto směru je vyvíjen na strážníky velký tlak. Zákon však zároveň nechává dost prostoru pro samostatné rozhodování strážníka, což zvyšuje zodpovědnost za případné chybné rozhodnutí.

Povolání strážníka obecní policie může být psychicky náročné i v případech, kdy je nutné použití donucovacích prostředků a síly. Strážník má možnost zasahovat do soukromí ostatních občanů a díky svým oprávněním zasahovat do jejich životů. Také pocit síly a určité nadřazenosti zatěžuje psychiku strážníka, který si tak neustále musí uvědomovat, co je v jeho pravomocích, a co už nikoli.

Tlakem na psychiku strážníka obecních policií může být nutnost neustále komunikovat a být v interakci se společnostmi. Strážník se setkává a jedná během výkonu své práce s různými skupinami lidí, kteří jsou odlišní věkem, sociálním postavením, vzděláním apod. Strážník musí být schopen odhadnout, jaké jednání je s přihlédnutím ke konkrétní situaci a svému protějšku nejlepší.

Strážník je neustále v určitém napětí, jakémusi krizovém stavu. Během jeho práce se může stát jakýkoli problém, který musí být bez zbytečných průtahů a rychle řešen, protože jinak by mohlo dojít ke zbytečným prodlevám ve vyšetřování. Na rozdíl od jiných zaměstnání musí být strážník neustále ve střehu, což je vzhledem k psychickým možnostem člověka velice náročné.

Psychická zátěž, které musí strážník během výkonu své práce čelit, je vysoká. Strážník nemusí při vstupu do obecní policie vykazovat žádné psychické problémy, ale během výkonu své práce se může dostat do nežádoucích psychických stavů, jako jsou deprivace, frustrace, agrese, úzkost či strach.²⁷ Schopnost úspěšně pracovat tak může být u strážníka díky těmto stavům snížena.

Je třeba přihlídnout k tomu, že každý strážník je individuální osobností. Každý se s kritickou situací a dlouhodobou zátěží vyrovnává po svém. Není proto žádný univerzální vzorec, podle jakého by se mělo postupovat ve vypjatých situacích, které jsou na psychiku strážníka často kladeny.

---

²⁷ KUBIŠ, L. *Aktivizující metody v přípravě strážníků*. Diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, 2010. 123 s.

2.2 Vzdělání strážníků obecních/městských policií

Podle novelizace č. 274/2008 Sb., kterou se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o obecní policii 553/1991 Sb., je předpokladem pro vykonávání zaměstnání strážníka středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou.²⁸ Od počátku roku 2009 tak musí každý, kdo by se chtěl stát strážníkem obecní policie, mít maturitní zkoušku ze střední odborné školy či středního odborného učiliště. Strážník, který nastoupil výkon zaměstnání před tímto datem a má tudíž smlouvu z období, kdy tato novela neplatila, má povinnost do 31. 12. 2015 dosáhnout maturitní zkoušky. V případě, že tento požadavek nesplní, musí zaměstnavatel (v tomto případě obec) dát takovému strážníku výpověď, a to podle § 52 písm. f) zákoníku práce²⁹, tedy pro nesplnění předpokladů stanovených právními předpisy pro výkon sjednané práce. Výjimkou jsou pouze strážníci, kteří k datu 1. 1. 2009 dosáhli věku 45 let a zároveň třikrát úspěšně složili zkoušku z odborné způsobilosti.³⁰

Tabulka č. 1: Strážníci a čekatelé obecních policií v České republice dle vzdělání v roce 2011³¹

Strážníci a čekatelé dle vzdělání	
Střední bez maturity	15,53 %
Střední s maturitou	72,78 %
Vyšší odborné	1,71 %
Vysokoškolské	9,99 %

Vedle požadovaného středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou musí každý strážník prokázat svou odbornou způsobilost.³² Tuto odbornou způsobilost kontroluje zkušební komise Ministerstva vnitra formou písemné a ústní zkoušky, ke

²⁸ Česká republika. § 4 *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

²⁹ Česká republika. § 52 *Zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce*

³⁰ Česká republika. *Čl. VI přechodná ustanovení, Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

³¹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2011* [online]. [cit. 2012-11-30]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011-pdf.aspx>

³² Česká republika. § 4d) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

které se může dostavit pouze strážník nebo strážník čekatel³³, který prošel řádným výcvikem u akreditovaného školícího střediska. Zkouška se koná v jeden den a skládá se ze dvou samostatně vykonávaných a hodnocených částí, písemné zkoušky formou testu a ústní zkoušky. Čekatel nebo strážník musí uspět v obou částech. Ministerstvo vnitra, které kontroluje jak samotný výcvik, tak průběh a výsledky zkoušky, ustanovuje i odbornou komisi a rozsah odborných předpokladů čekatele a strážníka.³⁴ Na základě úspěšného vykonání zkoušky pak ministerstvo vydává strážníkovi osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, které má platnost tři roky.³⁵ Osvědčení odborné způsobilosti strážníka může zaniknout automaticky po třech letech, ale i v případě, pokud strážník přestane splňovat podmínky bezúhonnosti, spolehlivosti, zdravotní způsobilosti a odborné způsobilosti.³⁶ V době, kdy strážník není schopen prokázat svou odbornou způsobilost (např. v období po neúspěšném složení zkoušky až do dalšího pokusu), může být převeden buď na pozici čekatele, nebo jiného zaměstnance obce.³⁷ Toto převedení se samozřejmě projevuje i na platebních podmínkách.

Práce strážníka obecní policie je velice náročná i v aspektech vědomostních a fyzických. Strážník musí znát níže uvedené právní úpravy v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie podle zákona nebo jiného právního předpisu:

- *„obecní policie,*
- *obecního a krajského zřízení,*
- *shromažďování,*
- *Policie ČR,*
- *trestního práva,*
- *živnostenského podnikání,*
- *střelných zbraní a střeliva,*
- *přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce,*
- *správního řízení,*
- *bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,*

---

³³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Komentář k vybraným ustanovením Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii* [online]. [cit. 2012-11-30]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/.../komentar-k-vybranim-ustanovenim-zakona-o-obecni-policii-pdf.aspx>

³⁴ Česká republika. § 4d) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

³⁵ Česká republika. § 4e) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

³⁶ Česká republika. § 5 *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

³⁷ Česká republika. § 5a) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

- *ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,*
- *krizového řízení a integrovaného záchranného systému.*³⁸

Čekatel i strážník musí absolvovat výcvik k používání služební zbraně a donucovacích prostředků, které je povinna ze zákona zabezpečit obec. Výcvik může provádět akreditované školicí zařízení jak pro odbornou způsobilost, tak na základě dohody s obcí policie. Školicí zařízení (případně policie) vydá čekateli nebo strážníkovi potvrzení o vykonání výcviku, které je podmínkou ke složení zkoušky odborné způsobilosti.³⁹ Výcvik zahrnuje zvládnutí hmatů, chvatů, úderů a kopů (postoj, přemísťování a úhyby, přímý úder otevřenou dlaní, přímý úder pěstí, obloukový úder pěstí, úder loktem, kyvadlový kop vpřed, kop kolenem, kryty na horní, spodní a střední pásmo, páky a odváděcí techniky), používání slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků, používání obušku a jiného úderného prostředku (nošení, postoj, úchop a vytažení prostředku, úderové techniky, kryty, odváděcí klíč, využití obušku nebo jiného úderného prostředku proti napadení úderem, kopem, tyčí nebo nožem), zvládnutí technik poutání (zahrnuje zásady manipulace s pouty, poutání vestoje s opřením nebo bez opory, poutání v kleku nebo v lehu, snímání pout, zajištění pachatele pod hrozbou použití střelné zbraně s následným poutáním, připoutání osoby ke vhodnému předmětu), použití služební zbraně jako donucovacího prostředku (úder služební zbraní – její držení a vedení úderu, hrozba služební zbraní – postavení strážníka a slovní příkazy, varovný výstřel, poskytnutí první pomoci osobě zraněné při užití donucovacího prostředku), různé taktiky zákroku (např. při předvádění osoby, převozu předváděné osoby, zjištění totožnosti osoby nebo zajištění místa trestného činu).⁴⁰

Strážník jako zaměstnanec, jehož pracovní poměr se řídí zákoníkem práce, má právo podle § 205 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, na náhradu mzdy nebo platu za účast na školení či jiné formě přípravy nebo studia, v nichž má zaměstnanec získat předpoklady stanovené právními předpisy nebo požadavky nezbytnými pro řádný výkon sjednané práce, které jsou v souladu s potřebou zaměstnavatele.

³⁸ Česká republika. *Rozsah odborných předpokladů čekatela a strážníka, příloha č. 1 vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii*

³⁹ Česká republika. § 4d) *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

⁴⁰ Česká republika. *Rozsah výcviku čekatela a strážníka, příloha č. 2 vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii*

Obecní policie je zřizována závaznou vyhláškou příslušné obce, je to právě tato vyhláška, která určuje případnou závislost profesního zařazení na vzdělání. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, přímo nepředepisuje, jaký stupeň vzdělání je nutný pro dosažení určité hodnosti. Kariérní růst strážníka obecní policie je tak určován stupněm jeho dosaženého vzdělání pouze na základě rozhodnutí obce jako zaměstnavatele strážníka a zřizovatele příslušné obecní policie. V tomto ohledu je samozřejmě nutné přihlédnout i k velikosti té které obecní policie. Kariérní růst strážníka Městské policie HMP a jeho možnosti se budou do budoucna značně lišit od obecní policie menšího města, jejíž členové se mohou počítat řádově do desítek. Kromě povinné maturitní zkoušky a úspěšného dokázání odborné způsobilosti tak není zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, stanoveno žádné povinné dosažené vzdělání pro výkon pozice strážníka obecní policie.

2.3 Věk

Zákon o obecní policii předepisuje pouze nejnižší možný věk pro možnost stát se strážníkem. Tento věk je 21 let⁴¹, takže strážníkem obecní policie se může stát pouze občan ČR, který dosáhl plnoletosti už před třemi lety. Vzhledem k pravomocem a povinnostem spojeným s prací strážníka obecní policie, zejména pak možnost použití donucovacích prostředků včetně zbraně, je tento požadavek naprosto oprávněný a pochopitelný.

Horní věková hranice u strážníků obecní policie je shodná s odchodem do důchodu platným pro všechny občany ČR. Vzhledem k celkovému stárnutí populace a také vzhledem k tomu, že již dnes narůstá počet důchodců v porovnání s příslušníky střední generace, je aktuálním tématem důchodová reforma. Hranice pro odchod do důchodu se neustále zvyšuje a je otázkou, na jaké hranici se zastaví.

---

⁴¹ Česká republika. § 4 *Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii*

Tabulka č. 2: Momentální výpočet nároku na odchod do důchodu:⁴²

Zvyšování důchodového věku

Důchodový věk	Muž	Žena s počtem dětí					
		0	1	2	3	4	5 a více
Původní	60	57	56	55	54	54	53
Rok, od kterého vznikne nárok v uvedeném věku:							
53 a 54							1999
55					1999	1999	2003
56				1999	2003	2003	2007
57			1999	2003	2007	2007	2011
58		1999	2003	2007	2011	2011	2015
59		2003	2007	2011	2015	2015	2019
60		2007	2011	2015	2019	2019	2023
61	2002	2011	2015	2015	2019	2019	2023
62	2009	2015	2019	2023	2027	2027	2031
63	2016	2019	2023	2027	2031		
64	2023	2023	2027	2031			
65	2030	2030	2031				

Zdroj: MPSV

Se zvyšující se hranicí důchodového věku vznikají problémy mnoha zaměstnavatelům a obce zřizující obecní policie nejsou výjimkou. Fyzická zdatnost je velice důležitým předpokladem výkonu práce strážníka obecní policie. Bez výcviku, jehož nedílnou součástí je i fyzická kondice, se občan nemůže stát strážníkem. Naskytá se důležitá otázka, zda je strážník po dosažení určitého věku schopen vykonávat svou pracovní náplň v plném rozsahu. Jak je vidět z tabulky, posunuje se věk odchodu do důchodu ze současných šedesáti dvou let až na možných šedesát pět. Je více než zřejmé, že pracovník, i když se bude udržovat ve skvělé zdravotní a fyzické kondici, nemusí být schopen po dosažení předdůchodového věku plnohodnotně vykonávat některé úkoly spojené s prací strážníka obecní policie.

⁴² Český statistický úřad. *Zaměstnanost osob předdůchodového a důchodového věku* [online]. [cit. 2012-11-11] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta28062010.doc>

Tabulka č. 3: Věkové rozvržení strážníků a čekatelů obecních policií v České republice v roce 2011⁴³

Strážníci a čekatelé dle věkových skupin	
21 až 30 let	18,79 %
31 až 40 let	40,24 %
41 až 50 let	30,58 %
51 až 60 let	9,81 %
61 a více let	0,59 %

Zvyšování důchodové hranice způsobuje, že starší lidé zůstávají v zaměstnaneckém poměru a přes stále se zvyšující věk vykonávají svá povolání. Starší strážník zůstává dále zaměstnancem obce navzdory skutečnosti, že jeho věk už mu nemusí umožnit stoprocentně plnit úkoly spojené s jeho zaměstnáním. Na druhou stranu je zřejmé, že strážník s věkem získává zkušenosti a informace, které jsou pro výkon jeho povolání také nezbytným předpokladem. Nemělo by proto být v zájmu jakékoli obce zbavovat se zkušených a osvědčených strážníků jen proto, že dosáhli určitého věku. Jejich zkušenosti a znalosti jsou nezbytné a přínosem pro jeho mladší kolegy i obec jako takovou.

Zvyšování hranice důchodového věku a zaměstnávání stále starších občanů není jen problémem obecní policie. Řešením tohoto problému se zabývá mnoho odborníků. Naskytá se několik možností jak zajistit bezproblémovou práci strážníků předdůchodového věku tak, aby byla spokojenost jak na straně zaměstnavatele, tak zaměstnance.

Je třeba si připomenout, že na rozdíl od příslušníků Policie ČR nebo Armády ČR, jejichž příslušníci jsou ve služebním poměru ke státu, nemá strážník obecní policie, který je v zaměstnaneckém poměru k obci, právo na žádnou výsluhu po skončení jeho pracovního poměru. Tento fakt ve velké míře ovlivňuje práci strážníků v předdůchodovém věku.

⁴³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2011* [online]. [cit. 2012-11-30]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011-pdf.aspx>

3. „Bezproblémová“ práce strážníka v předdůchodovém věku

3.1 Zaměstnanost občanů v předdůchodovém věku

Jak bylo uvedeno (viz tabulka), v dnešní době odcházejí muži do důchodu kolem šedesátého druhého roku, ženy pak kolem šedesátého roku, v závislosti na počtu narozených dětí. Podle studie Českého statistického úřadu je stále větším problémem udržet v zaměstnání ženy a muže, kterým zbývá asi pět let do důchodu. Jak se často uvádí, tito lidé nejsou proti výpovědi nijak chráněni zákonem, takže v případě, že jim končí smlouva uzavřená na dobu určitou nebo se mění stavby zaměstnanců, dostávají často výpověď z pracovního poměru. Končí pak na pracovních úřadech a dostávají se do svízelné situace, protože je pro ně ve věku pětapadesáti let už velice složité najít nové zaměstnání. Tento trend v současné společnosti sílí a v podobné situaci se ocitá stále více lidí:

Tabulka č. 4:⁴⁴

Zaměstnaní podle věkových skupin – srovnání

	2001 (tis.os.)	2009 (tis.os.)	Rozdíl 2009-2001 (tis.os.)	2009/2001 (%)
25-64; zaměstnaní	4 157	4 504	347	108,3
25-64; celkem	5 686	6 097	411	107,2
55-64; zaměstnaní	440	679	239	154,3
55-64; celkem	1 166	1 480	314	126,9

Zdroj: ČSÚ

Lze najít hned několik důvodů, které stojí za tímto společenským vývojem: „Z mezinárodního srovnání (v rámci Evropské unie) vyplývá, že problém není formulován jen demografickým vývojem či společenskými zvyky nebo národní kulturou, ale do značné míry i regulací pracovního trhu, chováním zaměstnavatelů na něm a státní politikou zaměstnanosti.“⁴⁵ Zaměstnání lidí, kteří jsou věkově nad hranicí 55 let, se může zdát na první pohled velice složité. Technologické vymoženosti, novinky v různých vyhláškách a předpisech, změny ve fyzické zdatnosti a další parametry mohou

⁴⁴ Český statistický úřad. *Zaměstnanost osob předdůchodového a důchodového věku* [online]. [cit. 2012-11-11] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta28062010.doc>

⁴⁵ Český statistický úřad. *Zaměstnanost osob předdůchodového a důchodového věku* [online]. [cit. 2012-11-11] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta28062010.doc>

vést k výběru mladších a zdatnějších pracovníků. Ale v mnohých odvětvích a profesích se mnohem více než mládí a jeho dravost cení zkušenosti a znalosti, které jsou léty a praxí prověřené.

Proto zejména v tzv. duševních profesích, jako jsou např. zdravotnické profese, řídicí a manažerské posty nebo ve vzdělávacím systému, sledujeme uplatnění nejen lidí v předdůchodovém, ale i v důchodovém věku. Je to patrné zejména v hlavním městě Praze a Středočeském kraji, kde dochází ke kumulaci těchto profesí. Se zaměstnaností lidí v předdůchodovém věku tak úzce souvisí možnost a snaha pracovního trhu vytvářet místa, která jsou pro tuto skupinu obyvatelstva adekvátní a použitelná.

Dalším problémem se zaměstnáváním lidí v předdůchodovém věku je nepochybně i jejich zdravotní stav. Je jasné, že člověku po dosažení 50ti let už zdraví nemusí sloužit tak, aby beze zbytku plnil své pracovní povinnosti, a potom je mnohdy těžké, ne-li nemožné, zvládat práci na plný pracovní úvazek. Ovšem možnosti zkrácených pracovních úvazků nejsou u nás příliš rozšířené, takže i pro toho, kdo by ze zdravotních důvodů potřeboval pracovat ve zkrácené pracovní době, není jednoduché najít vhodné uplatnění.

3.2 Práce strážníka v předdůchodovém věku

Vedoucí pracovníci obecní policie se v současné době mohou potýkat s problémem, jak řešit situaci, kdy podřízený dospěje do věku, kdy je pro něj fyzicky a psychicky náročná práce v terénu obtížná. Řešení problému ageismu není jednoduché. Je třeba si uvědomit, že i strážník v předdůchodovém věku, který je v dobré fyzické kondici a má mnoho zkušeností, se dostane do situace, že nebude schopen na 100% plnit úkoly, které na něj práce strážníka obecní policie klade. Toto riziko se úměrně věku zvyšuje. Není určité v zájmu žádné obce zbavovat se zkušeného strážníka, neboť kvalifikovaného strážníka nedělá jen fyzická zdatnost, jak bylo v předchozím textu uvedeno.

Práce strážníka v předdůchodovém věku by měla být přizpůsobena jeho fyzickému stavu. Ale opět je třeba připomenout individuálnost v přístupu. Na to, jak se která obecní policie vypořádá se zařazením a uplatněním strážníka v předdůchodovém věku, má vliv

i rozlehlost a význam jejího zřizovatele. Jak bylo předchozím textu uvedeno, větší obecní (nebo městská) policie nabízí svým zaměstnancům možnost většího a rychlejšího kariérního růstu. Stejně tak větší obecní police má širší systém hodností a pozic a může celkem snadno přeložit konkrétního strážníka na jinou funkci.

Obecní policie se totiž neobejde bez administrativních pracovníků, na které nejsou kladeny vysoké požadavky co se fyzické zdatnosti týče. Na druhé straně je však třeba si uvědomit, že obecní policie musí být v případě, že převede strážníka v předdůchodovém věku mimo hlídkovou činnost, schopna jeho osobu adekvátně nahradit. Převedení strážníka v předdůchodovém věku na jiné pracovní místo v rámci obecní policie není tak jednoduchým počinem, jak by se na první pohled mohlo zdát. Jistě je to však jedna z možností, jak zajistit bezproblémovou práci strážníka v období těsně před důchodem.

Řešením takové situace může být zřízení některých pracovních míst, jejichž vykonávání nevyžaduje takové nároky jako u strážníka, který pracuje v terénu. Tato pracovní místa by pracovník vykonával během jednosměnné osmihodinové pracovní doby, která není tak náročná jako práce v dvanáctihodinových směnách. Vzhledem k tomu, že obec si může sama určit, jak bude vypadat hierarchie její obecní policie, není pro ni problém zavést pracovní místa jako například: operační strážník, preventista či zpracovatel. Pozice operačního strážníka, který by zajišťoval a usměrňoval činnost strážníků v terénu, je ideální pro zkušeného strážníka se znalostí problémů a místopisu dané obce. Náplní práce operačního strážníka by byla činnost ve stálé službě, přijímání oznámení, nahlížení do evidencí podle potřeb a požadavků strážníků ve výkonu služby či vyhodnocování městského kamerového dohlížecího systému.

Obecní policie se velice často podílí na preventivních činnostech v nejrůznějších oblastech života obce. Součástí těchto činností jsou často i nejrůznější preventivní přednášky a semináře, které jsou určeny pro malé děti, mládež či seniory a mají přispět k bezpečnějšímu životu v obci a větší informovanosti občanů. I tyto přednášky, semináře a kurzy řídí strážníci obecní policie. Pořádání těchto akcí spadá do náplně práce preventisty a právě v této sféře by se významně uplatnily zkušenosti a znalosti služebně starších strážníků, kteří mají dlouholetou praxi s pochůzkovou činností.

Práce strážníka obecní policie je ovšem i plná mnohých administrativních úkolů, které jsou sice v dnešní době nezbytné, ale na druhou stranu svým způsobem brzdí a komplikují práci strážníka v ulicích. Přesunutí části administrativní agendy na strážníka, který by měl administrativu ve své náplni práce, by jistě pomohla zefektivnění a zkvalitnění práce pochůzkářů. Tak zvaný zpracovatel by zpracovával písemnosti, vypracovával by úřední záznamy, sepisoval oznámení správním orgánům nebo by vyřizoval korespondenci pro potřeby obecní policie.

Všechny tři výše jmenované pozice jsou svou náplní práce a formou vykonávání ideální pro strážníka v předdůchodovém věku. Pro všechny tyto pozice je velice důležitá znalost předpisů a právních norem vztahujících se k činnosti obecní policie, zkušenosti z policejní praxe, znalost prostředí, osob atd.

Podobně by se daly zkušenosti strážníka využít při vytvoření tříčlenných hlídek, kde by služebně starší strážník přímo v praxi usměrňoval a podporoval své mladší kolegy při řešení nejrůznějších úkolů. I sebelepší výcvik a školení nedokáží připravit budoucí strážníky na realitu v celé její šíři a obtížnosti. Pomoc zkušeného a osvědčeného strážníka by mohla být vítaným ulehčením počátku pracovního poměru nově příchozích strážníků obecní policie. Zkušenosti a znalosti služebně staršího strážníka by tak našly využití prospěšné i pro obec.

Bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku by pomohlo vyřešit přijetí zákona, na základě kterého by měl strážník po odpracování 15ti - 20ti let nárok na definitivu.

Dalším možným způsobem, jak zařadit strážníka v předdůchodovém věku ke smysluplné práci, může být využití možnosti převedení strážníka do jiné obce, která sama nemá platnou vyhláškou zřízenou obecní policii. Tato možnost je zákonem o obecní policii umožněna v § 3a). Na základě veřejnoprávní smlouvy může obecní policie zařadit svého strážníka do působnosti jiné obce. Zkušený strážník může v obci, která sama svou obecní policii nemá, pomáhat s řešením černých skládek, řešením problému automobilových vraků, neoprávněných záborů veřejných prostranství apod.

Uplatnění strážníka v předdůchodovém věku v hierarchii obecní policie je však problémem, který by měl být řešen už předtím, než k němu dojde. Proto by měla každá obecní policie i obec dbát na doškolování a celoživotní vzdělávání svých strážníků tak, aby strážníci v předdůchodovém věku po přeražení z pochůzkové činnosti mohli zastávat na znalosti a předpisy složitou administrativní činnost či prevenci. Prevence je jistě vždy důležitější než řešení již nastalého problému.

Jak reálné je přeražení strážníků obecních policií v předdůchodovém věku do administrativní sféry a udržení jejich zaměstnaneckého poměru u obecní policie se pokusí odpovědět praktická část této práce, která vychází z dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření bylo provedeno mezi samotnými strážníky a zástupci široké veřejnosti. Dotazníky obsahují otázky týkající se možností bezproblémové práce strážníků obecních policií v předdůchodovém věku.

3.3 Možnosti uplatnění strážníka městské policie v předdůchodovém věku po skončení jeho pracovního poměru

Po konzultaci se strážníky jsem zjistil, že většina strážníků se obává dalšího možného uplatnění na trhu práce po skončení pracovního poměru v předdůchodovém věku. Uplatnění takového zaměstnance je na dnešním trhu práce prakticky nulové. Z důvodu, že strážník po celou dobu výkonu své služby byl v pracovním poměru k obci, vykonával dohled nad místní samosprávou a zajišťoval místní záležitosti veřejného pořádku, by měla mít obec za povinnost zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku přiměřenou pracovní pozici, s ohledem na jeho fyzický a psychický stav. Určitou výhodou u tohoto strážníka spatřuji ve znalosti přestupkového zákona, správního řádu a dopravní problematiky. Proto by bylo výhodné převedení strážníka do administrativního sektoru obecních nebo městských úřadů.

Z důvodu, že strážník po celou dobu výkonu své služby vykonával též dohled nad státní správou, měl by mít i stát za povinnost strážníkovi v předdůchodovém věku, který rozvázal pracovní poměr s obcí, zajistit přiměřené výhody v závislosti na délce jeho praxe u městské policie (15 - 20 let). Jako adekvátní výhody spatřuji přiměřené výše výsluhy, daňové úlevy a umožnění předčasného odchodu do důchodu.

Jako další možnost vedoucí ke zlepšení uplatnění strážníka v předdůchodovém věku po skončení pracovního poměru na trhu práce spatřuji v poskytnutí studijního volna s náhradou mzdy a finanční motivační příspěvek na studium ze strany obce. Příspěvek a studijní volno by čerpali strážníci v produktivním věku za účelem zvyšování své kvalifikace. Tímto opatřením by obec zvyšovala kvalifikaci zaměstnanců zařazených do obecní policie s možností dalšího uplatnění pro práci na městských a obecních úřadech.

II. PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE

4. Cíl praktické části práce, hypotézy

4.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je návrh opatření pro bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku. Analýzou informací získaných z dotazníku se také pokusím zjistit, zda by některý z návrhů opatření pro bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku byl akceptován veřejností i samotnými strážníky.

4.2 Hypotézy

Pro svůj výzkum jsem zvolil níže uvedené hypotézy, které budou buď potvrzeny, nebo vyvráceny.

- Hypotéza 1: O strážníky městských policí je při dosažení předdůchodového věku patřičným způsobem postaráno.
- Hypotéza 2: Přeražení strážníka v předdůchodovém věku na jiné pracovní zařazení v rámci městské policie je vhodné a přispěje k jeho bezproblémové práci.
- Hypotéza 3: Stát nebo obec by měly zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci.
- Hypotéza 4: Pro strážníka v předdůchodovém věku je důležitá motivace a zaměstnanecké výhody.

5. Metodika

5.1 Metoda výzkumu

Pro zpracování výzkumné části práce jsem zvolil kvantitativní výzkum. Metoda dotazníku se pro uvedenou formu výzkumu jevila jako nejlepší. Velkou výhodou dotazníku je, že umožňuje rychlé a ekonomické shromažďování dat od velkého počtu respondentů.⁴⁶ Sběr dat jsem uskutečnil pomocí anonymního dotazníku (viz příloha č. 1).

5.2 Charakteristika dotazníku

Dotazník obsahoval 20 otázek a respondentům byl předán v tištěné formě nebo zaslán elektronickou poštou. Dotazník tvořily uzavřené otázky, které sledovaly cíl výzkumu a byly sestaveny tak, aby umožnily získání co nejvíce informací pro ověření hypotéz. Celkem bylo rozdáno nebo zasláno 100 dotazníků, vrácených bylo 100. Návratnost dotazníků byla 100%.

5.3 Charakteristika výzkumného souboru

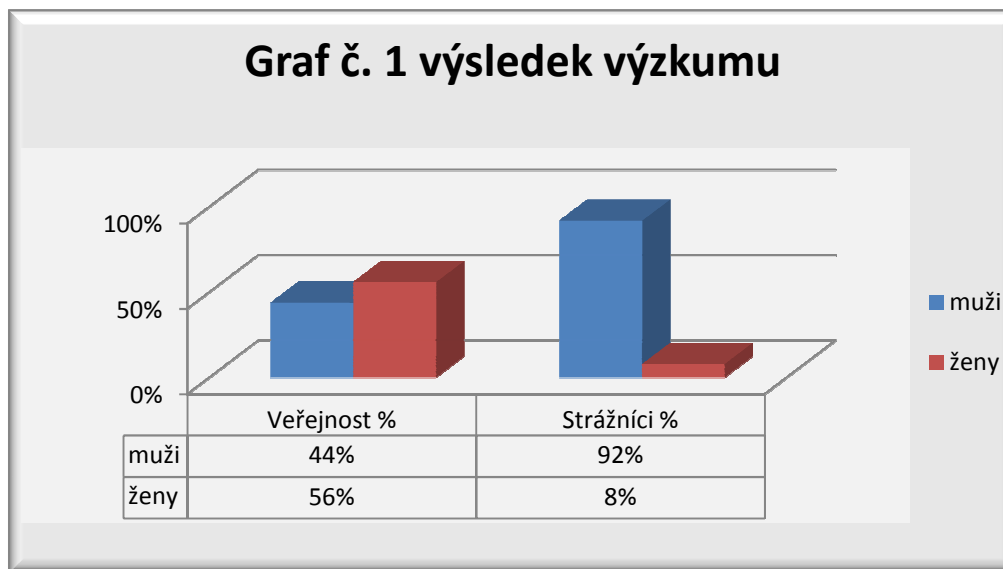
Výzkumný soubor pro dotazníkové šetření tvořilo 100 osob. Celkový počet respondentů byl zastoupen 50ti strážníky (46 muži a 4 ženami) obecních a městských policíí a 50ti zástupci veřejnosti (22 muži a 28 ženami) s dolní věkovou hranicí 18ti let, kteří nejsou zařazeni do těchto nebo jiných složek.

---

⁴⁶ CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4

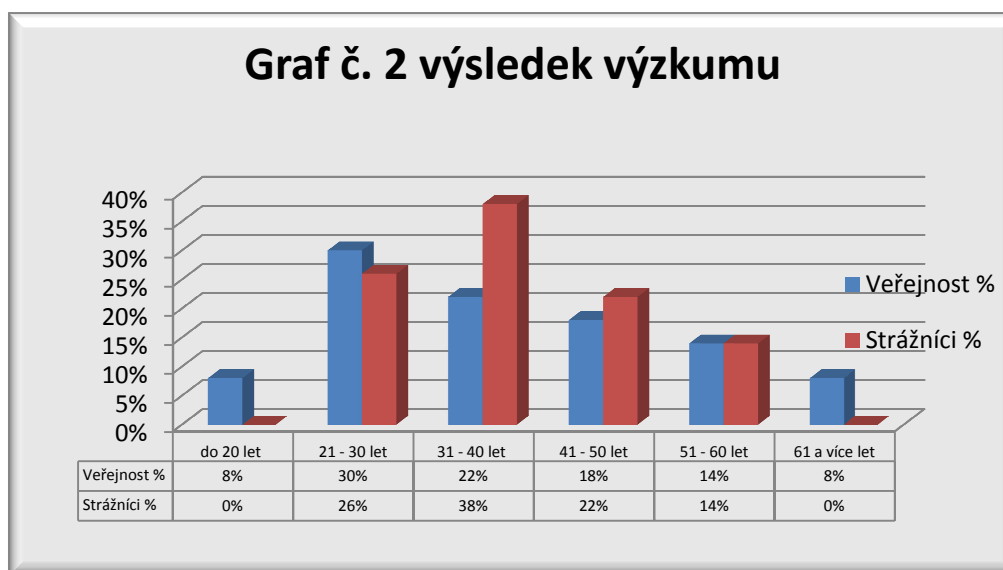
6. Výzkum

Otázka č. 1: Jste muž nebo žena?

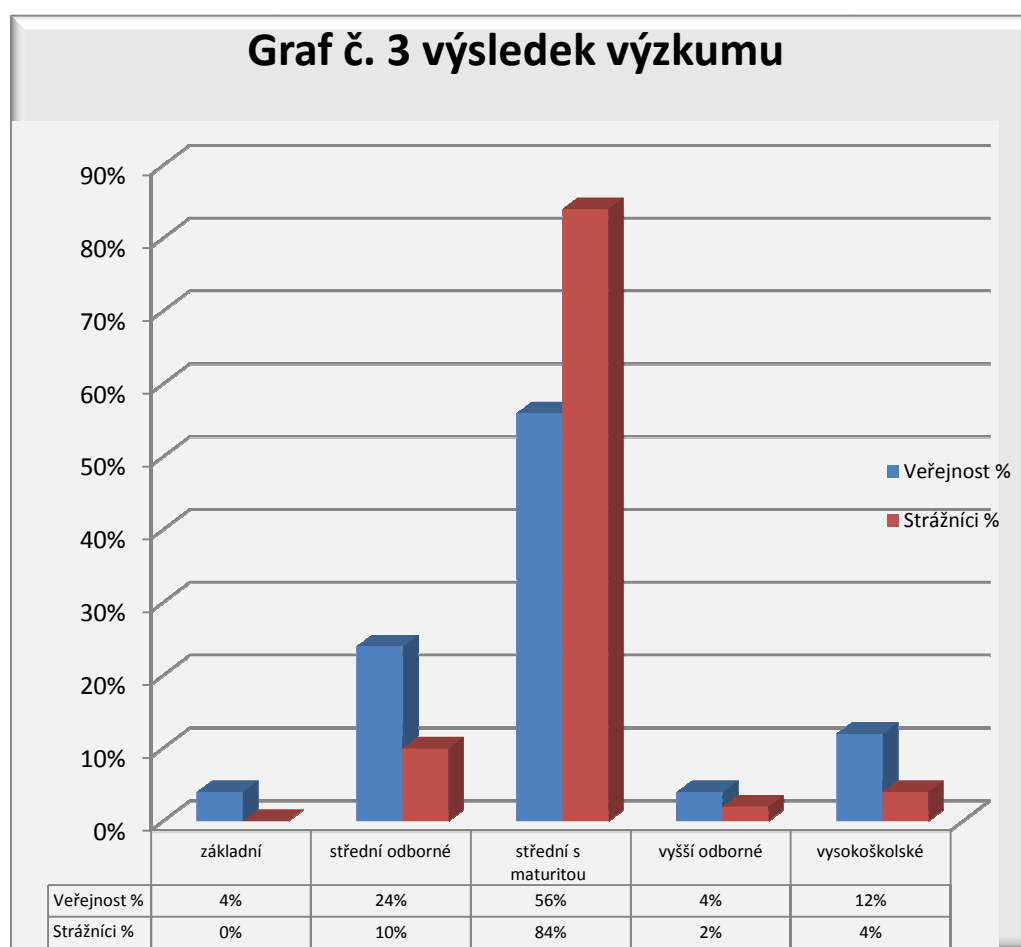
Z grafu číslo 1 vyplývá, že z 50ti dotazovaných zástupců veřejnosti bylo 28 žen a 22 mužů. Z 50ti dotazovaných strážníků bylo 46 mužů a 4 ženy. Nejvíce zastoupenou skupinou z celkového počtu 100 respondentů byli muži strážníci, jednalo se o 46 strážníků a nejméně zastoupenou skupinou byly ženy strážnice, jednalo se o 4 strážnice.

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

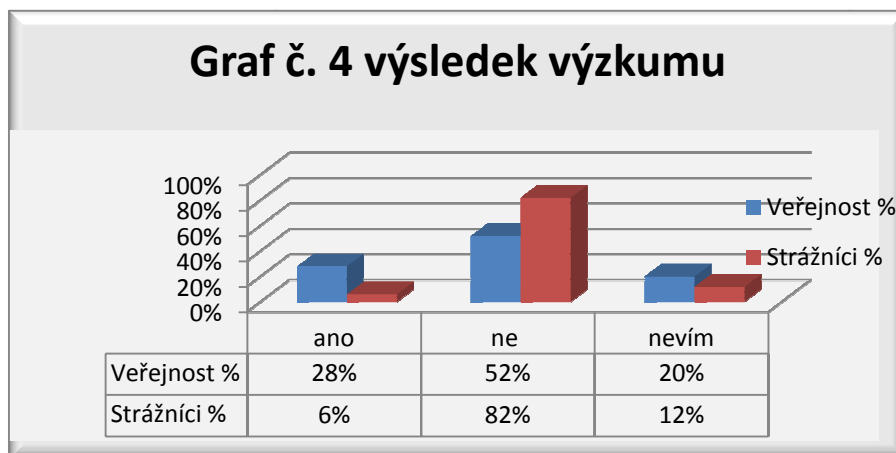
Z grafu číslo 2 vyplývá, že nejvíce zastoupenou skupinou z celkového počtu 100 respondentů byli strážníci ve věku 31 – 40 let, jednalo se o 19 strážníků. Nejméně zastoupenou skupinou byli zástupci veřejnosti ve věku do 20 let, jednalo se o 8 osob a stejný počet 8 osob měla i skupina zástupců veřejnosti ve věku 61 let a více.

Otázka č. 3: Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?

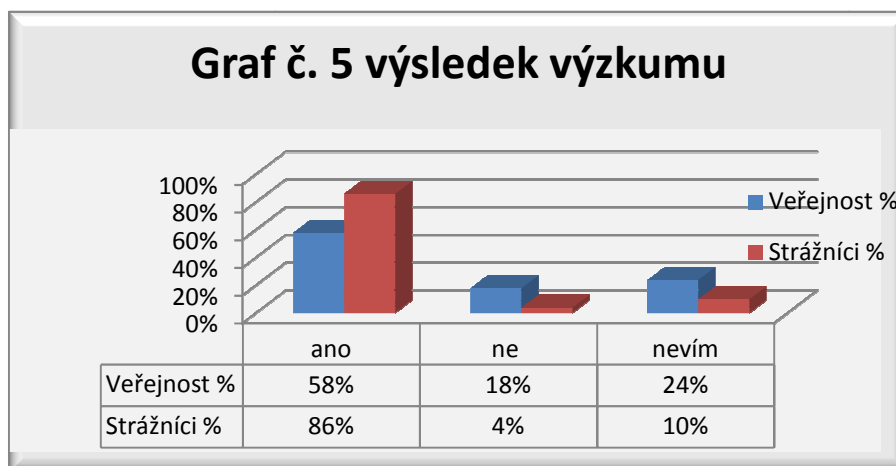
Z grafu číslo 3 vyplývá, že nejvíce zastoupenou skupinou byli strážníci se střední školou s maturitou, jednalo se o 42 strážníků. Nejméně zastoupenou skupinou byli strážníci s vyšším odborným vzděláním, jednalo se o 1 strážníka.

Otázka č. 4: Myslíte si, že současné právní normy jsou postaveny tak, že pomohou vyřešit bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku?

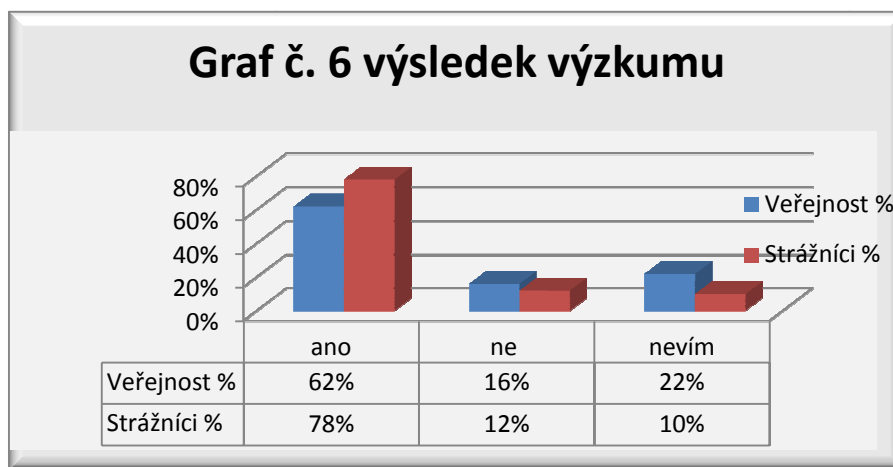
Z grafu číslo 4 vyplývá, že 52 % zástupců veřejnosti (26 osob) a 82 % strážníků (40) si nemyslí, že současné právní normy pomohou vyřešit bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku.

Otázka č. 5: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty v rámci činnosti městské policie mu přispěje k jeho bezproblémové práci?

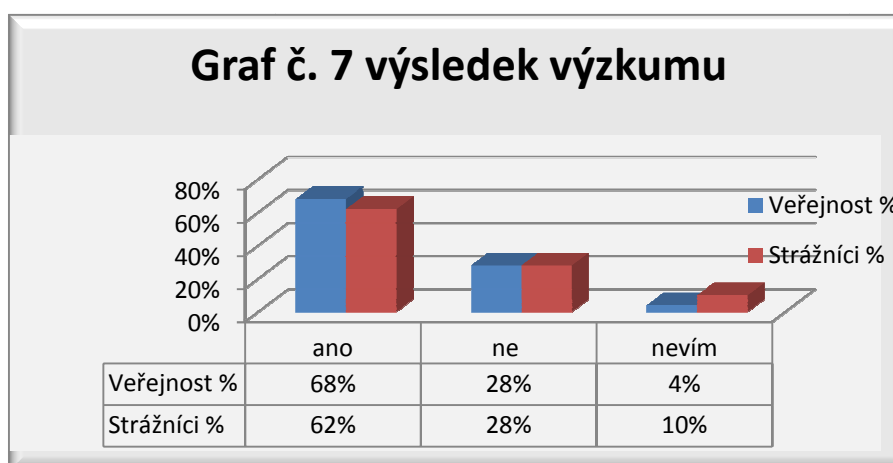
Z grafu číslo 5 vyplývá, že s převedením strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty mu přispěje k jeho bezproblémové práci souhlasí 58 % zástupců veřejnosti (29 osob) a 86 % strážníků (43).

Otázka č. 6: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?

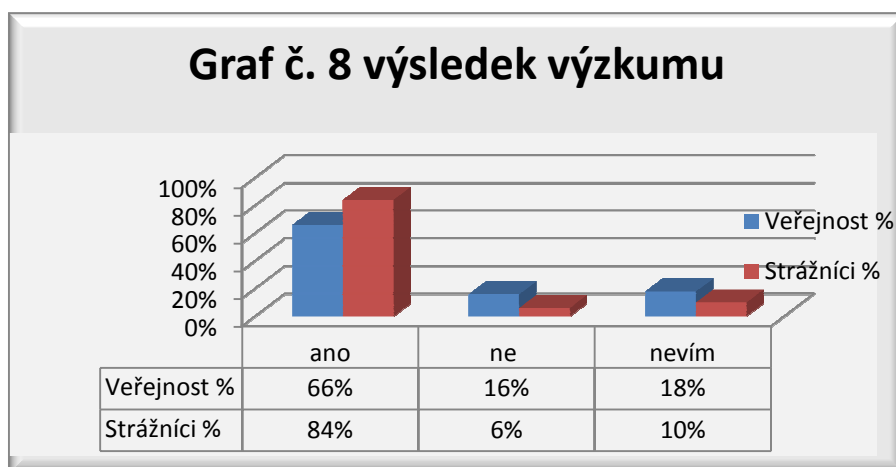
Z grafu číslo 6 vyplývá, že 62 % zástupců veřejnosti (31 osob) a 78 % strážníků (39) si myslí, že je vhodné převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty.

Otázka č. 7: Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo preventisty v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?

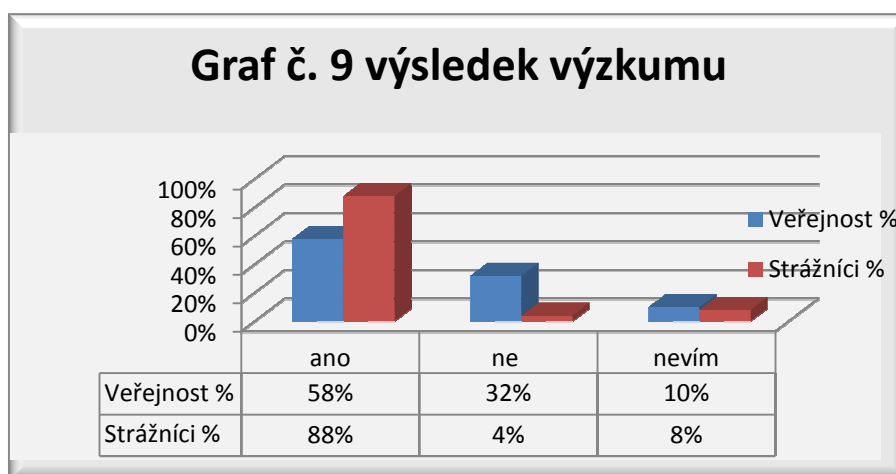
Z grafu číslo 7 vyplývá, že 68 % zástupců veřejnosti (34 osob) a 62 % strážníků (31) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo preventisty) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou.

Otázka č. 8: Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo preventisty v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou?

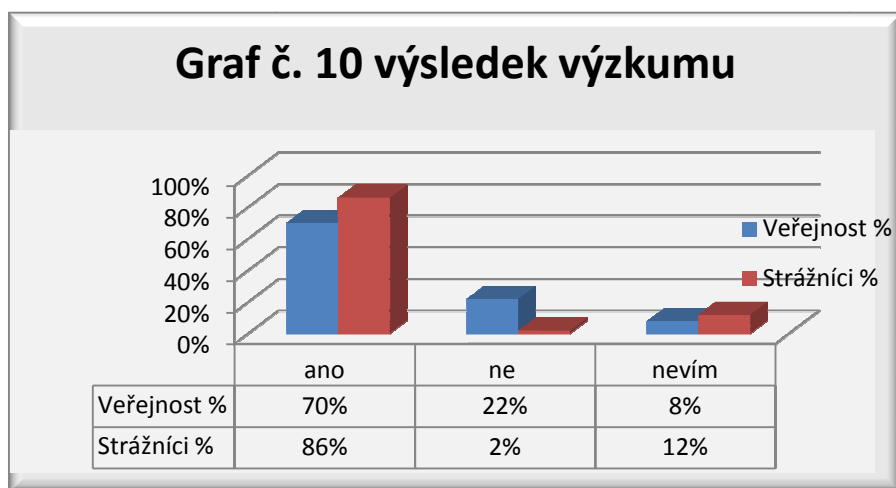
Z grafu číslo 8 vyplývá, že 66 % zástupců veřejnosti (33 osob) a 84 % strážníků (42) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo preventisty) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou.

Otázka č. 9: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo operačního v rámci činnosti městské policie mu přispěje k jeho bezproblémové práci?

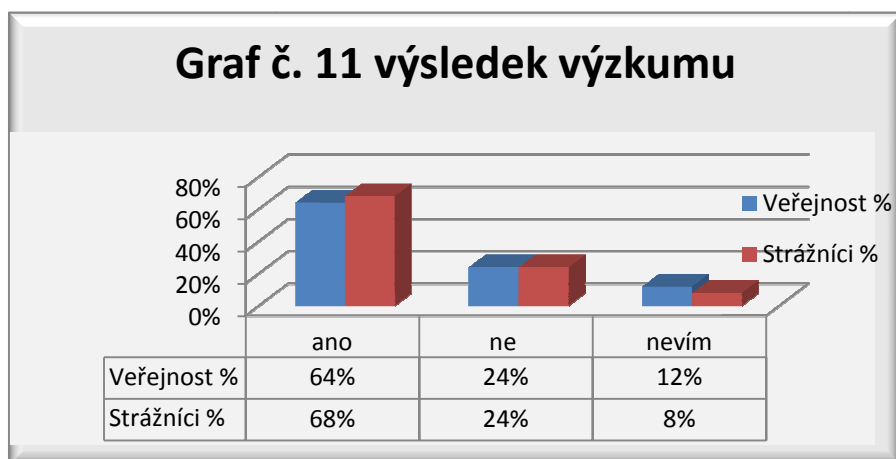
Z grafu číslo 9 vyplývá, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo operačního přispěje k jeho bezproblémové práci souhlasí 58 % zástupců veřejnosti (29 osob) a 88 % strážníků (44).

Otázka č. 10: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku do pracovního zařazení operačního v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?

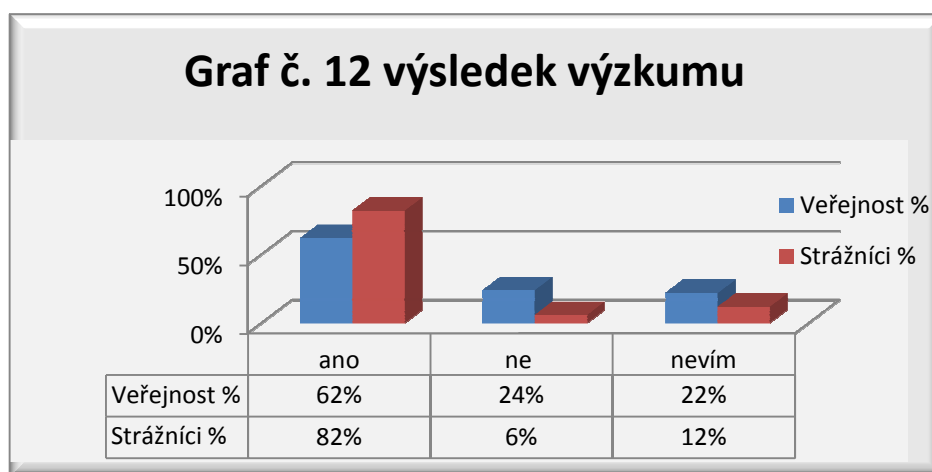
Z grafu číslo 10 vyplývá, že 70 % zástupců veřejnosti (35 osob) a 86 % strážníků (43) si myslí, že je vhodné převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo operačního.

Otázka č. 11: Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo operačního v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?

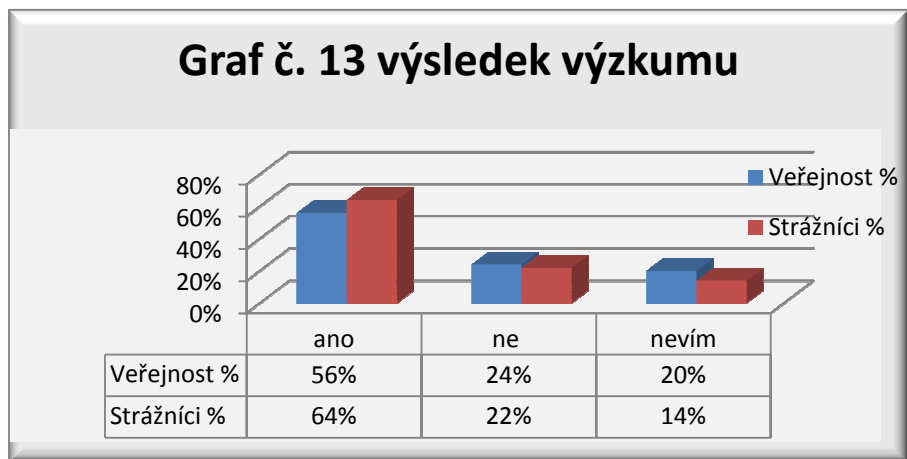
Z grafu číslo 11 vyplývá, že 64 % zástupců veřejnosti (32 osob) a 68 % strážníků (33) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo operačního) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou.

Otázka č. 12: Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo operačního v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad samosprávou?

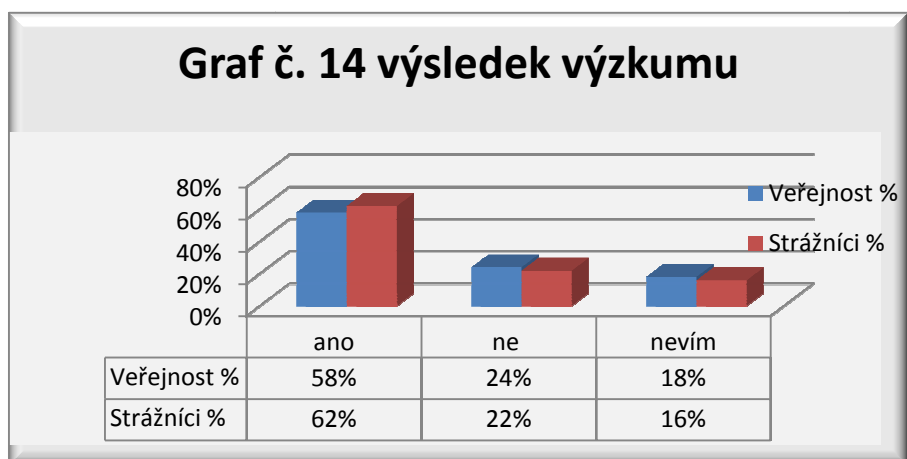
Z grafu číslo 12 vyplývá, že 58 % zástupců veřejnosti (31 osob) a 82 % strážníků (41) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo operačního) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou.

Otázka č. 13: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci činnosti městské policie přispěje k jeho bezproblémové práci?

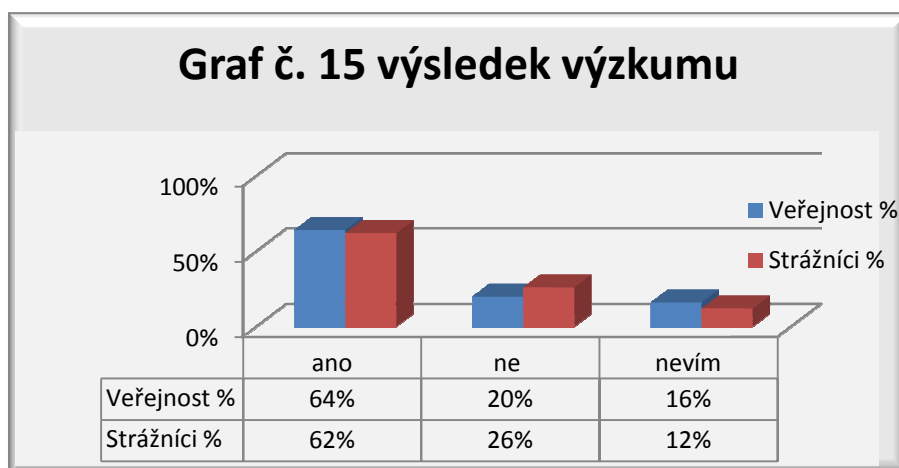
Z grafu číslo 13 vyplývá, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo zpracovatele přispěje k bezproblémové práci souhlasí 56 % zástupců veřejnosti (28 osob) a 64 % strážníků (32).

Otázka č. 14: Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku do pracovního zařazení administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?

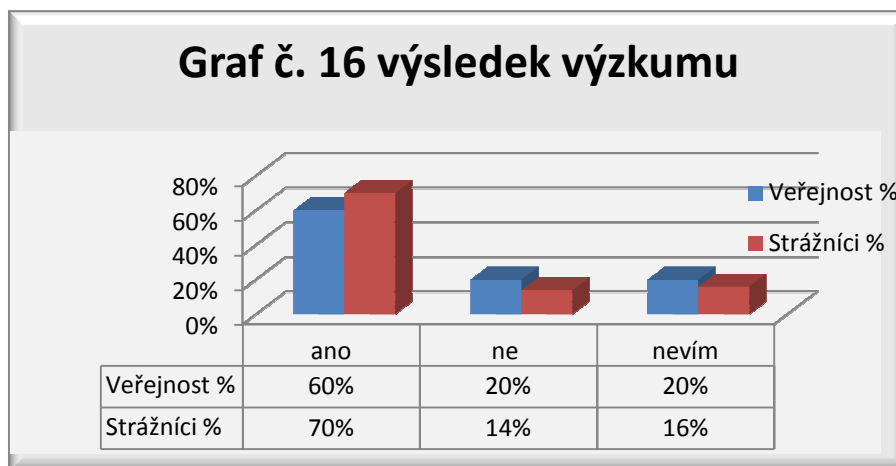
Z grafu číslo 14 vyplývá, že 58 % zástupců veřejnosti (29 osob) a 62 % strážníků (31) si myslí, že je vhodné převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo zpracovatele.

Otázka č. 15: Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?

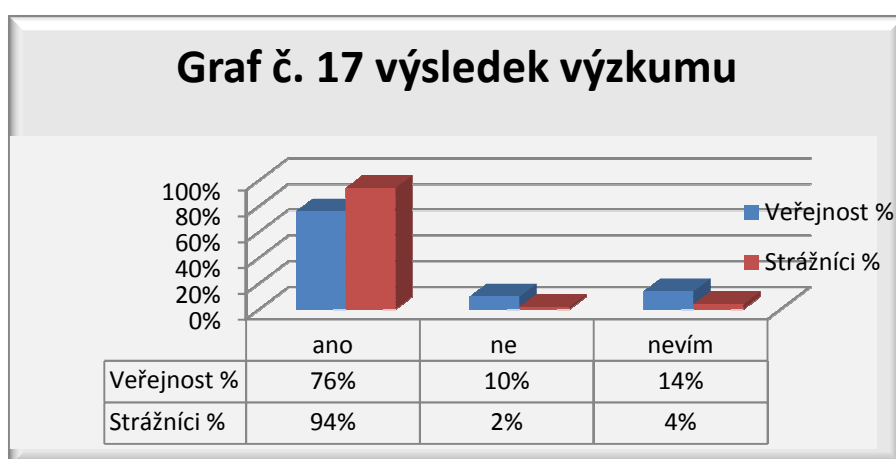
Z grafu číslo 15 vyplývá, že 64 % zástupců veřejnosti (32 osob) a 62 % strážníků (31) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo zpracovatele) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou.

Otázka č. 16: Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou?

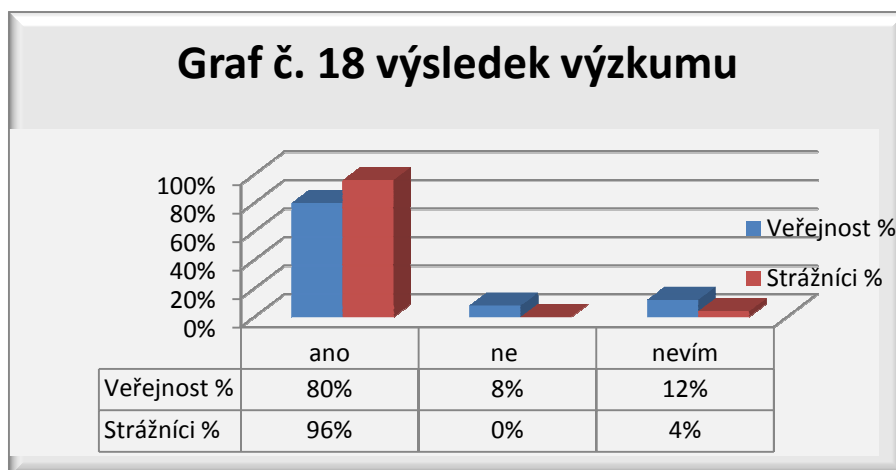
Z grafu číslo 16 vyplývá, že 60 % zástupců veřejnosti (30 osob) a 70 % strážníků (35) si myslí, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci (pracovní místo zpracovatele) z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou.

Otázka č. 17: Myslíte si, že je důležitá motivace ve formě zaměstnaneckých výhod pro strážníka v předdůchodovém věku?

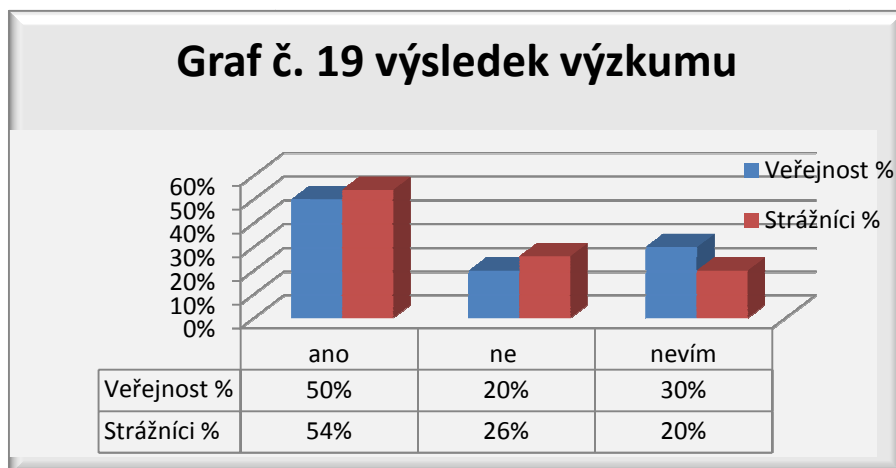
Z grafu číslo 17 vyplývá, že 76 % zástupců veřejnosti (38 osob) a 94 % strážníků (47) si myslí, že je důležitá motivace ve formě zaměstnaneckých výhod pro strážníka v předdůchodovém věku.

Otázka č. 18: Myslíte si, že poskytování zaměstnaneckých výhod na fyzický a duševní rozvoj strážníků ze strany zaměstnavatele přispěje k jeho bezproblémové práci v předdůchodovém věku (např. kulturní vyžití, více dovolené za kalendářní rok, úprava pracovní doby)?

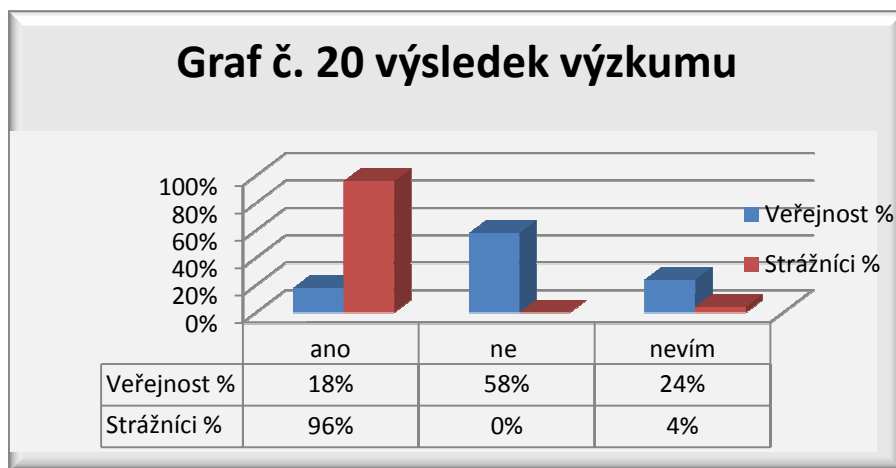
Z grafu číslo 18 vyplývá, že 80 % zástupců veřejnosti (40 osob) a 96 % strážníků (48) si myslí, že poskytování zaměstnaneckých výhod na fyzický a duševní rozvoj strážníků ze strany zaměstnavatele přispěje k jeho bezproblémové práci v předdůchodovém věku.

Otázka č. 19: Souhlasíte s tím, že by strážník v předdůchodovém věku vykonával pracovní činnost na území jiné obce, která nemá zřízenou vlastní městskou policii na základě veřejnoprávní smlouvy? Tato smlouva by se týkala čistoty obce (např. řešení autovraků, řešení černých skládek, řešení neoprávněných záborů veřejného prostranství, řešení závad se schůdností veřejných prostranství).

Z grafu číslo 19 vyplývá, že 50 % zástupců veřejnosti (25 osob) a 54 % strážníků (27) souhlasí, aby strážník v předdůchodovém věku vykonával činnost na území jiné obce.

Otázka č. 20: Myslíte si, že by přispělo k bezproblémové práci strážníka v předdůchodovém věku zavedení výsluh po odpracování 15 – 20 let?

Z grafu číslo 20 vyplývá, že 18% zástupců veřejnosti (9 osob) a 96 % (48) strážníků si myslí, že by přispělo k bezproblémové práci strážníka v předdůchodovém věku zavedení výsluh.

6.1 Výsledky výzkumu

V bakalářské práci jsem ve výzkumné části potvrdil tři hypotézy, jedna hypotéza byla vyvrácena. Výsledkem výzkumu jsem nebyl překvapen, odpovědi strážníků byly podobné jako odpovědi zástupců veřejnosti.

Hypotéza 1: O strážníky městských policíí je při dosažení předdůchodového věku patřičným způsobem postaráno.

Tuto hypotézu se mi podařilo vyvrátit z důvodu absence jakéhokoliv zákona, který by upravoval zajištění v podobě jistoty setrvání v zaměstnání strážníka v předdůchodovém věku po odpracování 15ti – 20ti let v pracovním poměru nebo nároku na výsluhu po odpracování 15ti – 20ti let v pracovním poměru. Tuto hypotézu vyvrátili svými odpověďmi jak strážníci, tak i zástupci veřejnosti v grafu číslo 4.

Hypotéza 2: Přecházení strážníka v předdůchodovém věku na jiné pracovní zařazení v rámci městské policie je vhodné a přispěje k jeho bezproblémové práci.

Tuto hypotézu se mi podařilo potvrdit. S přecházením strážníka v předdůchodovém věku na jiné pracovní místo práci (preventista, operační, zpracovatel), které mu přispěje k bezproblémové práci souhlasili strážníci i zástupci veřejnosti v grafu číslo 5, 6, 9, 10, 13 a 14.

Hypotéza 3: Stát nebo obec by měly zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci.

Tuto hypotézu se mi podařilo potvrdit. S tím, aby stát nebo obec zajistily strážníkovi v předdůchodovém věku méně náročnou práci souhlasí strážníci i zástupci veřejnosti v grafu číslo 7, 8, 11, 12, 15 a 16.

Hypotéza 4: Pro strážníka v předdůchodovém věku je důležitá motivace a zaměstnanecké výhody.

Tuto hypotézu se mi podařilo také potvrdit. S tím, že je pro strážníka v předdůchodovém věku důležitá motivace a zaměstnanecké výhody souhlasili strážníci i zástupci veřejnosti v grafu číslo 17 a 18.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku pracovního výkonu strážníka městské policie s ohledem na jeho věk a možnosti jeho kariérního růstu. Cílem mé práce bylo vytvořit návrh opatření pro bezproblémovou práci strážníků v předdůchodovém věku. Dalším cílem bylo zjistit možnosti kariérního růstu strážníka městské policie s ohledem na jeho věk a dosažený stupeň vzdělání a možnosti uplatnění strážníka městské policie po skončení jeho pracovního poměru v předdůchodovém věku.

V první kapitole jsem nastínil to, co vůbec obecní policie je, její historii, úkoly a oprávnění strážníků. V této kapitole je také uvedeno, kdo se strážníkem může stát. V druhé kapitole jsem analyzoval možnosti kariérního růstu strážníka obecní policie s přihlédnutím k jeho věku a dosaženému stupni vzdělání. Druhá kapitola se také zabývá psychologickými aspekty práce strážníka obecní policie. V závěrečné kapitole teoretické části práce jsem se zaměřil na otázku zaměstnanosti a zaměstnatelnosti občanů, zejména pak strážníků v předdůchodovém věku. V této části práce jsem se zaměřil na opatření, která by přispěla k bezproblémové práci strážníků obecních policií v předdůchodovém věku. Dále jsem uvedl možnosti uplatnění strážníků obecních policií po skončení jejich pracovního poměru.

Ve výzkumné části bakalářské práce jsem zvolil čtyři hypotézy, ze kterých byly pomocí dotazníkového šetření tři hypotézy potvrzeny a jedna hypotéza byla vyvrácena. Výzkumný soubor tvořili z jedné poloviny strážníci a z druhé poloviny zástupci veřejnosti. Odpovědi strážníků v dotazníkovém šetření se příliš nelišily od odpovědí zástupců veřejnosti.

Výzkumný soubor pro dotazníkové šetření tvořilo 100 osob, 50 strážníků (46 mužů a 4 ženy) obecních a městských policií a 50 zástupců veřejnosti (22 mužů a 28 žen) s dolní věkovou hranicí 18ti let, kteří nejsou zařazeni do těchto nebo jiných složek. Strážníci i zástupci veřejnosti se shodli na tom, že není postaráno o strážníky městských policií při dosažení předdůchodového věku. Dále se shodli na vhodnosti přearažení strážníka v předdůchodovém věku na jiné pracovní zařazení v rámci činnosti městské policie, což by přispělo k jeho bezproblémové práci. Také souhlasili s tím, aby stát nebo

obec zajistily strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci. Strážníci i zástupci veřejnosti taktéž potvrdili, že je pro strážníka v předdůchodovém věku důležitá motivace a zaměstnanecké výhody.

Od vzniku městských policií v roce 1991 došlo ke značnému rozšíření a přesunu pravomocí na strážníky městských policií. Rozšíření pravomocí strážníků městských policií je důkazem o nepostradatelnosti této složky při zajišťování ochrany života, zdraví lidí a majetku osob a posílení bezpečnostní situace v obcích, které zřídily obecní policii. Uplynulých dvacet dva let jednoznačně prokázalo, že strážníci plní svou nezastupitelnou roli ve státě. Bohužel v současné době neexistuje žádný zákon, který by strážníkům v předdůchodovém věku poskytoval jistotu setrvání v pracovním poměru u obecních policií. Za všechny strážníky bych si přál, aby byl přijat zákon, který by jim tuto jistotu setrvání u obecní policie v předdůchodovém věku umožnil.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkum: Základy kvantitativního výzkumu.*

Praha: Grada Publishing, 2007. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4

KUBIŠ, L. *Aktivizující metody v přípravě strážníků.* Diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, 2010. 123 s.

MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policí I.* Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 978-80-74001-65-9

MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Veřejné sbory.* Praha: Wolters Kluwer, 2010. 384 s. ISBN 978-80-7357-572-4

Zákony a prováděcí předpisy:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 361/2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Čl. VI přechodná ustanovení, Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Nařízení primátora hl. m. Prahy ve věcech Městské policie hl. m. Prahy ze dne 17. února 2011 č. 2/2011, kterým se vydává funkční řád Městské policie hl. m. Prahy

Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě

Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Elektronické zdroje:

Český statistický úřad. *Zaměstnanost osob předdůchodového a důchodového věku*

[online].[cit. 2012-11-11] Dostupné z WWW:

<<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta28062010.doc>>

Městská policie Praha. *Struktura městské policie* [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mppraha.cz/o-mestske-policii/struktura/organizace/>

Městská policie Skuteč. *Pracovní řád* [online]. [cit. 2012-10-08]. Dostupné z WWW:
<http://www.skutec.cz/storage/zip/pracovni_rad.pdf>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Komentář k vybraným ustanovením Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii* [online]. [cit. 2012-11-30]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mvcr.cz/.../komentar-k-vybranim-ustanovenim-zakona-o-obecni-policii-pdf.aspx>>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2011* [online]. [cit. 2012-11-30]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011-pdf.aspx>>

Policie České republiky. *Hodnostní označení příslušníků Policie České republiky* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z WWW:
<http://www.policie.cz/policejni-hodnosti.aspx>

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Strážníci a čekatelé obecních policí dle vzdělání v roce 2011.....	25
Tabulka č. 2 Momentální výpočet nároku na odchod do důchodu.....	29
Tabulka č. 3 Věkové rozvržení strážníků a čekatelů obecní policie v roce 2011.....	30
Tabulka č. 4 Zaměstnání podle věkových skupin – srovnání.....	31

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Výsledek výzkumu.....	39
Graf č. 2: Výsledek výzkumu.....	39
Graf č. 3: Výsledek výzkumu.....	40
Graf č. 4: Výsledek výzkumu.....	41
Graf č. 5: Výsledek výzkumu.....	41
Graf č. 6: Výsledek výzkumu.....	42
Graf č. 7: Výsledek výzkumu.....	42
Graf č. 8: Výsledek výzkumu.....	43
Graf č. 9: Výsledek výzkumu.....	43
Graf č. 10: Výsledek výzkumu.....	44
Graf č. 11: Výsledek výzkumu.....	44
Graf č. 12: Výsledek výzkumu.....	45
Graf č. 13: Výsledek výzkumu.....	46
Graf č. 14: Výsledek výzkumu.....	46
Graf č. 15: Výsledek výzkumu.....	47
Graf č. 16: Výsledek výzkumu.....	48
Graf č. 17: Výsledek výzkumu.....	48
Graf č. 18: Výsledek výzkumu.....	49
Graf č. 19: Výsledek výzkumu.....	49
Graf č. 20: Výsledek výzkumu.....	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Dotazník

Příloha č. 1: Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Jaroslav Záruba a jsem studentem třetího ročníku oboru Sociální pedagogika na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. V současné době píši bakalářskou práci na téma „Pracovní výkon strážníka městské policie s ohledem na jeho věk a možnosti jeho kariérního růstu“, touto cestou bych Vás chtěl požádat, zda-li byste mi pomohli zcela anonymně zpracovat výzkumnou část mé práce pomocí tohoto dotazníku. Děkuji.

Jaroslav Záruba

Prosím o zakroužkování vždy jen jedné odpovědi.

1) Jste muž nebo žena?

- a) muž
- b) žena

2) Kolik je Vám let?

- a) do 20 let
- b) 21 – 30 let
- c) 31 – 40 let
- d) 41 – 50 let
- e) 51 – 60 let
- f) 61 a více let

3) Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) střední odborné
- c) střední s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

- 4) Myslíte si, že současné právní normy jsou postaveny tak, že pomohou vyřešit bezproblémovou práci strážníka v předdůchodovém věku?
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 5) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty v rámci činnosti městské policie mu přispěje k jeho bezproblémové práci?
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 6) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo preventisty v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 7) Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo preventisty v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 8) Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo preventisty v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou?
- a) ano

- b) ne
- c) nevím

9) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo operačního v rámci činnosti městské policie mu přispěje k jeho bezproblémové práci?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

10) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku do pracovního zařazení operačního v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11) Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo operačního v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

12) Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo operačního v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad samosprávou?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

- 13) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci činnosti městské policie mu přispěje k jeho bezproblémové práci?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 14) Myslíte si, že převedení strážníka v předdůchodovém věku na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci činnosti městské policie je pro strážníka vhodné?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 15) Myslíte si, že by měl stát zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad státní správou?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 16) Myslíte si, že by měla obec zajistit strážníkovi v předdůchodovém věku méně fyzicky náročnou práci, např. na pracovní místo administrativního pracovníka (zpracovatele) v rámci městské policie z důvodu, že strážník při své pracovní činnosti vykonává dohled nad místní samosprávou?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím

- 17) Myslíte si, že je důležitá motivace ve formě zaměstnaneckých výhod pro strážníka v předdůchodovém věku?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 18) Myslíte si, že poskytování zaměstnaneckých výhod na fyzický a duševní rozvoj strážníků ze strany zaměstnavatele přispěje k jeho bezproblémové práci v předdůchodovém věku (např. kulturní vyžití, více dovolené za kalendářní rok, úprava pracovní doby)?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 19) Souhlasíte s tím, že by strážník v předdůchodovém věku vykonával pracovní činnost na území jiné obce, která nemá zřízenou vlastní městskou policii na základě veřejnoprávní smlouvy? Tato smlouva by se týkala čistoty obce (např. řešení autovraků, řešení černých skládek, řešení neoprávněných záborů veřejného prostranství, řešení závad se schůdností veřejných prostranství).**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím
- 20) Myslíte si, že by přispělo k bezproblémové práci strážníka v předdůchodovém věku zavedení výsluh po odpracování 15ti - 20ti let?**
- a) ano
  - b) ne
  - c) nevím

